

sawu usdewumu un usstahdijuschas plaschu, finatnisslu programu. Programu, kurea jan pate par fewi dod atbildi par laulsaimeezibas i h si à m wajadsibam. Gandrihs wisur paturejuschi wirstroku tee ussfati, ka komitejam wißpirms jausrahda un wißiprakti jausßwer tee wißpahrigee pamataze hloani, kuri sawe laulsaimeezibas attihstibu. Jo neslahdi agrifulturas wai technikos pahrlabojumi nesasneegs sawu meheli, nebuhs nemas ta iswedami tagadejos apstahlos, ka panahstu to, kas ar wineem domats un atalgotu wiros eelikos lihdseltus un upurus. Ir dauds tahdu upuru welti patehrets, welti tapebz, ka naw no zela eepreelsch nozelti daudsi wißpahrigee schkehrschi. Un tee ir: 1) wißpahr kulturisti-technikli; 2) fatimneezisti-finanziali un 3) juridisti-administratiwi. — Peewedism wairakus peemehrus.

Kostromas aprinka komiteja eesahla sawas sehdes ar aprinka valdes sioojumu, kura slaidri isteits, la wina flatas us komitejas usdewumeem, proti, la tai wišpirms jaſidibina wiſpahrigas laukaimneezibas wajadſibas un tad tilai tas ſewiſchlaſ, tas ſihejeas us weetejam interesem; tapebz „komiteja neween d r i b l s t apf reest, bet winat ir ja a p- f p r e e ſ ch wiſs jautajums pebz eespehjas wiſpufigi un pilnigi“ . . . „Seviſčka Padome, atſihdama, la ir wiſai nepeezeeschama leeta eewahlt weetejo ſauschu un eestabſchu domas, prafidama, lai iee peelistu pee ſchi usdewuma wiſus ſawus ſpehkus un beidsot aifrahbidama us to, la wineem wiſas leetā ſaluhto peepildit Wiſaugſtuki dahwinata us- tižiba — Padome ar wiſu to usleek mums to ſwehto pee- nahlumu, waſfir digi un pateefi gi isteits sawas domas par laukaimneezibas truhlumeem. Katru iluſu zee- ſchanu un pateefibas ſlehpſchanu til ſwarigā leetā, la ſchi tagadeļa, newar atſiht zitadi, la par noſeegumu Bora un tehwijas preefsčā.“

„Lā minēja aprīķa walde (указдана управа). Un tās ir viņa leelākā wairuma domas. Var pirmo schehrsli laul-saimnežibas pazelschanai, kas viswairak kriht azis, viņas komitejas iura tautas semo kulturas stāhvofisi. „Ir weegli”, saia Rostromas aprīķa walde, „zelt plāsfas programmas ekonomisleem pahrlabojumeem, ir weegli dots plānsus padomus, bet jautajums ir tas, kā tos išpildit, kā pahrnest no lanzelejam dīshwē, kad tur preelschā stahm-tahds cēnainieks, kā garīgā tumšība?” To pachū išteiž Gresowegas apr. (Bologdas gub.) komiteja, kad tureeneš semties waldes preelschēhdejais Brantschaninows saia: „Tauta, atšwabinata no smagās dīsimtbuhšanas, to mehr pa-līkuje sem zīta gruhta juhga — prakta tumšbas un tīlu-mīlas neatīhības.” Lai no tām tīktu vāfā, „tur nepeeteel ar polliatiiveem, bāsnījas sfolam, waj wahjām pebz sfaita un wehi wahjalām pebz fatura bibliotezinām ar aprobeschoteem katalogiem, tur wajaga radīsalu pahrlabojumu, kuri pēc tam buhtu ne kombineti un išdomati, bet išstrāhdati kopīgi un laudim, kuri sfahw tuvu tautas dīshwei un fina winas truh-kumus un mainos.”

Rahda isglītībai ir tautsaimniecīša nosīmē, to ūtī slaidri jau vairakstārti isteizis arī finanšu ministris, tad peem. 1899. g. budžeta finansumā lasam: "Tautas apgaismīšana ir svarīgs faktors sāmes ekonomišķā labslāpības sānā; vispārīgās isglītības, par pirmāmāzīdas isplātnīšana uzturētās palīdzībā labdarīga eespaida uš eedīshwotajā sāmnečīstā stāhwolī." Tad ir interesanti lūstatet, ka šīm brīvībām tautas apgaismīšanas ministrijas budžetei ir labdi 2 proz. no viņiem valsts isdevumiem (līdzā ministrijas budžets 22 proz.), tas ir 29 lap. uš il eedīshwotaja, bet ja pēcītais to, to veļi zītas ministrijas isbod par savām slokiem, tad viša tautas isglītība dabū ap 4 proz. (58 lap. uš eedīshwotaja) no valsts isdevumiem. (Pūstījā ūtīs slaitīs)

un paleek wisilgal tur, tur tillab seme kā gaiss fatura daud
walguma. Ehnainās, mitrās mesču spraugās salas paleek
neween papardes, bet ari behrsu, gobu un oſchu lapas weh
tai laikā, tad turpat blakus us ſauſa uſlalniua, nodſelte
juſchās lapas jan nobiruſbas us noſaltuſchajām papardem.
Ja ſalihiſina daschados lotus, tad iſrahda, la raiſni teem,
luru lapas wiſmaſat iſgaro welgumu, kā peemebram oſoli,
lapas ruđeni birſt wehlak waj ari nemas nebirſt, la ſluj-
loolem. Pehdejo lapas eewehehojamas zaur to, la tam in
beesa ta ſauſta ſutikula jeb abda, tura nelaisch zauri daud
uhdena. Zaur to tad ari muhſu egles un preedeſ ari pa-
tebre ſamehrā moſ uhdena. Oſolam ſutikula maſak attihſita
nela ſlujloolem, bet ari wairak nel a ziteem muhſu lapu
loolem. Ja peemebram peenem, la leepa iſgaro ſinamā laikā
100 dalaſ uhdena, tad goba tai poſčā laikā tilai 71, ſlawo
64, egle 19 un preede 16.

Jo nu flusloleemi til mas isgaro uhdena un wini tascho
organisas weelas, aug, attihstas un ruden pat nesaude lapas
tad no tam flehdsams, ta uhdena lehnai riakoschanai po
augu nemas nam tas nosfhimes, fahdai tai wajadsetu buh
pebz augschpeveresta issfaidrojuma un ta ta ari newar buh
par laru birschanas galweno zehloni. Leeta azim redso
gluschi orada: flusloleem tapebz nebirst lapas, ta tee par ma
isgaro, lamehr ziti koli isgaro dauds. Ruden ne arween un
ne wifur pahrschtinats gaits ar welgumu, ta fa lapas waretu
laut ari masaf, bet tomehr wehl isagar.

Bet kahdejadi tad jaur uhdens isgaroschanu no lapan
pehdejais rudenî nobirsti, samehr pawaşari un wasarâ tas ne
birsi? Behlonis, azim redsat, tas — la jau sahsumâ aysahditt
— ta rudenî aif semes atfischanas falnes masaf eesuh
welguma. Isgarots tad teek wairak nelâ klahit peenabl, los
sahf schuht, lapas nomirsti un nobirsti. Lapas nobirdamas aif
wajadfigà welgumu truhluma, jaur to paschou losu aissargan
no tahdejleem welguma saudejumeem un tahdejadi issglahb
losa döshminbu.

Kola vjzhibibu.
Tas ir wiss, zil tagad sinams par lapu birschani rudenin eestahjotees. Bet ar to jautajums wehl naw goligi isschlritis Seloshee fakti rahda, ta jaur ahrejeem apstahlkeem ween weh nevar isskaidrot lapu birschani ruden. Sinami dauds gabi jumi, tur muhsu lapu koli audfinati tahnas paaules malas tur ne gaifa temperatura ne ari mitruma daudsums nel negrosas seemas laikam eestahjotees. Bet ari tur wini pa seemu stahw faili starp fwechajeem, muhschigi salajeemi koleen un fruhmeem. Madeiras salâ jau wairakus gadus teek audfinati muhsu osoli, turi neraugotees us isdewigeem apstahlkeem paleek pee fawas wejâs parashas un pa seemu qui zeeti

ir 189 lop. un Frangijā jau wairak gadus atpakaļ 211 lop muhsu naudā, pee kām te daudsas školās ustura no weetejeen libdselleem (ari no garībsnežībās).

Komitejas atsīst, ja buhtu eivedama wißpahreja pirmā mahziba; tablak aizraha uš to, žil trubžigs tagad pirmā mahziba flosu kurſs, kā to programma buhtu paplašinama, lahdē ir formalee šķēlehrſčli, kuri wiſu reglamentedami, lawē iſgħihtibas leetū. Kā weizinama arī iſgħiħiba aħρpus flosas peem, kurſi pеauguschein, bibliotekas, laftawas, preelfsas, laſfumi, grahmatu tirgotawas, periodiſti iſdewumi, kas wiſi pebz Jelaterinoſlawas komitejas meħlejumeem waretu darbotee uſ paſinojumu pamata (явочнымъ порядкомъ), pee kanlikumu pahrlahpeji buhtu atbildigi wißpahrigā laħbitib pee atlalhātā teesam. Wißpahrim buhtu weizinama latprivata iniżiatiwa un atlaħtiba pee leelā tautas iſgħiħibas darba.

Jo apšinigi dasħas komitejas iſstraħdajusħas projektu par lauksaimneeziflu ar o da (tekniku) ifgħil tibu, par sema l-ġam luu lauksaimneezibas skolam, par paraugu lauseem un iż-żejjie meħġina jumu farma (Alermanas, Rischij - Nowgorodas, Tulas u. s. lom.), par pastahwigeem un aplahrtiekkotajeem agronomieem, instruatoreem, kui doto pamahżibas praktikà po razionalo lauksaimneezibu, mahkkligeem meħsleem, maschinileetosħanu, produktu pahrofossħanu u. t. t. Dauds runatis aq-ġadha par lauksaimneelu longfeem.

Lai — fainneezifli-finanzialee zehloai. Tee ir tilspasibstami, bet ari tilspat īvarig. Interesanti, ka te wairatā komitejās (Gresowezas, Sudschas — Kurflas gub. — un jā paschi semneeli efnieguschi plorschus snojumus, kuri wiſi sonstāte behdigo "moſſemes ſtabwollsi" (малоземелье) jeb ſemepahrako masumu uſ latru dwiehſelt. Kur ſopſemi (община) eewedot 1861. gadā latrai rewiſtjas dwiehſelei peeschlibra 3¹/₂ desetinas, tad tautai wairojootes un ſemi pahrdalot, 1897 daudſās gubernās bija latram tilai 1¹/₂ deset. un no tā daudſās daļas neween palatīas, bet pilnigi pamestas neapſrahdatas. Lai paplaſchinatu ſemneelu ſemes ihyaschunu „Semneelu Bankai” buhiu ūveitigs darba lauls, newe ddot lehtu kreditu, bet no fawas puſes uspehrkot leelumi ſemi un iſpahrdodot ſemneekent. Var to jautajumu tomen wiſi naiv weenis prahjis, waj pilnigi pahreet no ſopſemes

personigu semes ihpaschumu eewešchanu (подворное наадъи).
 Seme atspīgs ari, kad razionali iſdalis nodoklu nasti Tagad, kā knass Gotzins sala Tulas komitejā, defetina tilķeņos to, ko no tās pāra nodoklis. Neteescheem nodolēju kuru tagad leels pārīvars, buhtu labs pabalsts teeshee - daschas komitejas taisni iſteikusčas — eenahlumu nodoki. Tee tilk smagi neaiskertu taisni tos, kam ir wišmasak. Še seme nepaneš pārīrak leelu nodoklu nastu, rābda Rīschni Nowgorodas komiteja ar tureenes loplopības un wišpaša faimnežības pauihīšchanu. (1889. gada tur bijusčas 35. pro faimnežības bes firgeem, 1893. g. — 37. proz. un 1899. — 40 proz.) Nodoklu sistēma ustura ari labibas iſwedē tirdzniecību (Wahijā) peem. rasčo uſ it eedſihwotaja ap 24,2 pud labibas, bet tas ir tilai $\frac{5}{6}$ patehrejumu, tā ka $\frac{1}{6}$ ve jaeved no ahrsemeni. Kāreivija produžē zaurmehrā uſ eedſihwotaja $\frac{8}{2}$, pudu li no ta wehl iſwed labu datu, (peen no 1885.—1900. g. iſwesti 7000 milj. pudu labibas).

Apstrādātajās rūpniecības — industrijas — pabalstīšana un rasotajās rūpniecības — laukfaimneesības — rehīna, pabalstīšana ar muitu sistēmas palīdzību — ta gan wissīslakti išlīksata Lohwīzās (Poltawas gub.) aprīķa komitejā. Ne velti te par finanžiāla-tautfaimneesības komisiju wadoni ezelīts pasīstamais tautfaimneels Dr. Eugans-Baronovskis. Ar apbrīnojamu faktu bagatību fastādīts vienlaikus motīvejums par labu muitu atzelschanai un laukfaim-

meegu, sad saka tehrpa nomesta. Tahdi nowehrojumi taisi rahda, ka lapu birschanas zebloni naw mellejamti ahrejo apstahlos, bet paschâ lokâ. Te gadu tubliloschos eeguh parascha, sem mineto ahrejo apstahlu eispaida, pahreet no weenas paaudses us otru. Bet kahds ir schis parahdibolodols, ladebt ta pahreet no weenas paaudses us otru, us schim jautajumu sinatne wehl naw atraduse atbildes. Schim britscham wina sun tilai, ka pastahw tahds eedsimtibas faltis.

第十七章

Par temperaturas eespaidu us schuhpschanu. Ka temperatura dara sawu sinamu eespaidu us dsehre jeem ir jau sen sinama leeta. Lai til atminamees agrala schuhposchanas seeda laitus preeskö monopola eeweschchanas. Tad satrs froga papus sinaja itin labi aprekkinat alkoholisti dsehreenu patehtina daudsumu libds ar temperaturas groschanos. Ja temperatura krita, tad slaidri sinaja, la dsechana es es wairak us rotu un ja zehlas, — tad paredejea schu noschanas malinoschanas.

Uz šo pehdejā laikā greešis arī vehribu tāhds amerikānū mahārs wihte, wahrdā Deksters. Winsch isleetoja tam noluhā trihs gadus Rījorkas polīzijas valdes statistiskā finas par sodīšanu wihteeschā fahrtas schuhpās, eedalidazschos schuhpības upurus ar meteorologisla biroja palihdsibājaukā, apmahlusčā, saltā, leetainā un wehtrainā laikā. Scheem nowehrojumeem ir bijuschi interesanti panahumi un wina galvenee fleydseeni ir, ka schuhposchana eet stipri spehē ar temperatūras trīšanu un masinajās ar temperatūras zelschanos. Leelas wehtras, pebz Dekstera pehījumeem, dažās wehl leelalu spehju uz schuhposchanas pagelšanu. Tā Amrīkā culas trafošchanas laikā schuhposchana pānemotees pārvar 50 procentiem. Daishi freewu singtneši, tā ne

par 50 procentem. Vājotī treivu finanšēti, ja prā Rosenbachs, Dr. Grigorjews un Osipows aizrauda, ka temperatūras spēhja mainīšanās nawa no tīk leela svara schupības mainīšanās vaj pagelschanās finā, bet ja no temperatūras mainas atkarības eedserīta alkohola daudzums ko winsch seemā eedserdams nejuht ne masakās „liveres — wašarā to paschu daudzumu eebaudīdams buhs peedsehre „lā meits”. Tas ejot nowehrojams no statistiskam finā Kreevijas pilsehtu slimnīcās, pebz turām wašaras laikā schupības upuri us puši wairak pawairojoties, nekā seemas latī

neezibas maschinam un rihsleem, kā arī us tschuguna. Tā us ahrsemes laulsaimneezibas maschinam un rihsleem ir muitas 75 sap. par pudu swara, tad peem. par 6 pudus smagu arka los masfa 18 rubl., jošamalša muitas $4\frac{1}{2}$ rubl., tas i 25 proz. no arka zenaš. (Pehz Rusaš apr. — Maſtavai gub. — komitejas dateem 1901. gadā par eewestām laulsaimneezifām maschinam muitas naudas samaksats ap $1\frac{1}{2}$ milis rublu). Ja eelschsemes laulsaimneeziflu maschinu fabrikā weretu eewest tschugunu bes muitas (la nesen atkauts eelschsemes kugu buhwetawam eewest bes muitas kugu buhwet materialus), tad weretu atzelt arī maschinu muitas, pee la laulsaimneeziflu maschinu fabrikas nelo leelu nesaudetu. Jē pehz finantschū ministrijas aprehēlina useet maschinās us puda swara zaurmehrā ap $1\frac{1}{2}$ puda tschuguna; bet us tschuguna pastahw muita 45 sap. puda, tā tad $67\frac{1}{2}$ sap. us 1 puda, kas ir gandrihs tilpat tā us 1 puda maschinu swan (75 sap.). Tapehz — spreesch Tugans Baranovsks — atzelt reiße tschuguna muitas laulsaimneeziflu maschinu fabrikam un laulsaimneeziflu maschinu muitas, konkurenzes noteiunai muhsu fabrikam ar ahsenju firmam nemas netaptu tīl wiſai faunasi Muhsu laulsaimneeziflu maschinu fabrikas jau tā tā tā nes fawu tschugunu pa leelu leelai dafai no ahrsemem, jo leels data eelschsemē raschotās dselsēs aiseet dselszjeekim un to daudzis wajadfbam. — Komiteja pehz gareām debatem atfīst, ka tschuguna lehtums ir weena no fivarigalām laulsaimneezibas wajadfbam Ibpaschi sad eewehro, zil pee mums patēti dselsē, proti, 1900. g. us ik eedsfhwota ja $1\frac{1}{2}$ pudi (Fianzījā 4,2 pudi, Wahzījā un Anglijā 8,1 un Amerikas Šāvēnotās Walsīs 9,7 pudi). Tābdā pat nosihmē isteigās Rusaš, Tulas u. z. komitejas, wehledamās finantschū politikas faslām ar walsīs leelakās datās, winas laulsaimneeku labrtas interesem, wehledamās, lai semlopju intereses aiststahwetu ar noslehdhot tirdsneezibas lihgumus ar ahrwalstīm, lihgumus waldibū pamasinat wehl wairal dselszjeku tarifu laulsaimneezibas produkteem, nolabrtot labibas tirdsneezibu, gahdot par lehtu ūhlsreditu us lauseem, kas glahbtu no issuhzeju augstajū nageem, gahdat arī, lai walsīs krähjlases, kurās saplūd tautas ūhlee kapitali, nezentralisētu tos, bet laistu apgrostitais poschos opwidos, kur tee eenahluschi, arī lai alkohols monopolam nebūtu weenigi komerčiāls raſturs, lai tautas sahtibas kuratorijam buhtu dauds mas peeteſoſchi lihdelli un tās, neapgruhtinatas no gubernau administrācijas, darbotot fawā tautas iſglīhtibas un morales pazelschanas laukā (laik Dolgoruks).)

Beidsot wisšvarigala leeta — semneelu schlikas juridisks un administratiwās teesibas.^{*)} "Pamatā elementi" — istejās Kasanas komitejā gubernas semstes preelschneels — "pamatā elementi, kuri noteiz progresu wiſas fabeedrīslas dſihwes ſferās, ir — teesibas un i h p a f c u m s; iſve ſchos elementus semneelu dſihwē, kuri ir aprobeschoti fāmā teesibās, ſalihdsinot ar zitām ſchlikam, tas ir pirmais uſte wums, kuru peepildot war fahlt domat par progresu wiſpahri un par laulksaimneežibas paſeſchanu ſemischk." To komitejā atſina wiſpahrigi, la bes semneelu juridisku teesibu paſeſchanas, wini rikumibas juhtu un personīgas paſchapsinā attībītischanas, emanziņeſchanas no administratiwās aizgab neežibas un wiſpahri bes winu teesibu peelihdsinachanas zitwalīs lozeliu teesibam — ari meefas foda atzelschanas ſia — nav eeroſinama ne dſihwes energija, ne paſchadribiba nedī ūhdas garigas waj materiali ūsaimneežiskas ſpehjas Sudschas komitejā ſalihdsinata Gelschleevijs pasč valdībā.

^{*)} Jaeevēhro, ka pācīlāk pēc eelschleetu ministrijaš varboja komītija, kuri lūhto zauri Kreevijas semneelu likumus no 19. februāri 1861. gada.

Slimibu dihgki deguna. Dr. Neumana pehlijum
rahda, zil beeschi muhju deguns weselā un slimā stahwol
mitina bishstamo slimibu dihgku puliav. Mums, kas n
scheem dñshvneezinem tā bishstamees, Dr. Neumana atradum
no leela swara. Deguna gtoahdas eelaishums wifos gad
jumos ir pirmā slimibas sihme, jo deguns preeskch slimib
dihgkeem ir tā fakot waheti. Par laimi wiša ta dñsh
dwascha, kas deguna gtoahdā miht, naw ihsti slimibu dihg
het beeschi newainigi leekhsci. Dr. Neumans atradis degun
lahdas 19 daschadas bacteriju fugas, ta plauschu eelaishum
bazitlu, pelejuma fehnites, rauga dihgkus u. z. Biswaltre
faktopam pseido-difteritas baziti ap 98 proz. Schis wairum
veerahda, zil nefaitigas schis bacterijas, laut gan no abryuse
tik foti ihdsinas ihstam difterita bazitam. Sewischls eesu
bazils nebij artonams. Turpretim Israhdijas, ta ihstais diste
rita un plauschu eelaishuma bazils rada deguna parahdibal
fugas gyskhem ar eeknam.

Kometu un swaigščnu leetus. Perina atrastai somets 1902b jau pirmās oktobra deenās (pehž jaunā stilā) wištuval peenahžis semei un ta sposchums pawaļrojees triebī latvīgākā semehrā ar wina sposchunu atraschanas laikā. Tomei japeenem, ka wina sposchums peenemas newis semehrā ar tuwoſchanos semei, bet gan faulei, schahdā gadijumā wišga ūchali somets atspīhdēs novembra beigās (J. Š.). — Kometi 1902c, kuru schogad atrada Jaunselandes swaigščnu lublītawā, libds schim otrreis naw manits. Oktobri sagaidam swaigščnu leetus daschadās weetās un daschadā wairum Atspīhdēschanas weetas issaiſitas pa debesu rihta puš. Vi eeweħrojamalais gan buhs „leonidu“ leetus, karsch augstā valahpi ūſneegs ap mehnēšča beigam, tā tad mehnēšča gaismas finā wiſiſdemīgalā laikā.

Gaiša lugotaju sazenības brauzeens. Ang
gaiša lugotajs Parīzēs Spensers ismehginajis sāvā gai
lugi pabraustēs pahr Londonu un no panahkumeem sajū
šminats isaizinajis frantschu gaiša lugotaju Santos Dimons
Wina usaizinajums ūlā: „Weenā un tai pašchā lailā me-
doņmees zetā no Londonas ūlā Parīzi un Santos Dimons
Bulonās mescha (Parīzē) ūlā Haidparlu (Londonā). Muh-
balons schimbrīhscham ir pilnigais un wišahtralais gai-
lugs. Mehs uſſtahdijām tahtuma un ilguma rekordu
netaušim ziteem to pahspeht.” Santos Dimons vehl
naw atbildejis. Bet jadomā, ka tas isaizinajumu peenem
Un weens rewehcojamās deenas notikums bubs waitak.

seemaß la

at pašvaldības kārtību Baltijā un Somijā, tā parakstīti
jums, labāk ekonomiskā svarā kriht īsta, racionāli organizēt
pašvaldība. No semneka puses nahnuchi komitejās tehlo
jumi par ehnas pusem wiui pahrvaldes un teesu eestahdes
par to nespējību, nepatslabību, atkarību no lauku preišķē
neleem (земские начальники); tad wehl par pilnigu juris
diskas palīdzības truhkumu us lauseem un leelo postu n
laiku apilatnežības. Te buku jadibina juridiski bīroji, la
buktu faktam vecējam un kas tos waretu dibinat, bukti
īstais Kreiņijas pašvaldības organs — semsties!

Semsles un winu loma — ap to ir grotisjusčias wa
nebeidsamas pahtrunas itin wišas komitejās. Ne welti leel
data komiteju preelschehdetaju uslublojuschi par pirmo pre
nahfumu, usaizinat komitejās wišleelokā statīta taisni gubernator
un oprinku semstu reprezentantus. Beenigi semstes ar saweem
statistikas virojos salrahtem materialem war dot pareisi
ainu par laulšaimneežibas slahwolli un atbildet us daudseem
Bit augstakst preelschā lis.eem jautajumeem. Winas lā wiš
tuvalas laulšaimneežibas pahesinatajas, kuras lihds schim jan
wišmairak darijusčias winas labā, ir bes schaubam wišlom
petentasčas eestahdes apspreest wojadligos lihdsellus un to
wehlak iswest galā (Inass Golzins Tulas kom.). Bet tan
noluhsam winām ir wehl waatrak jatuwinas tautai un ja
eguhst fawas dabigas teefibas. Winām naw jabuht schikru
eestahdem, bet janodibinas neskatoees us schikru starpibam
Us lahdeem pamateen tas panahlam, rabda atsal Sudschā
komiteja, apstatidama, lā semstes zehlusčas un folihsina
doma 1864. g. semstu litumus ar jaunajeem no 1892. gada
Tad redjams, tas wiſs schim brihscham - apgrubtina semstu
darbibū, proti, ta wiňas ir mas lihdsalibas paſcheem ſen
lopjeem, eezeltee lozelli ir atslarigi no gubernas administracijas
winu lubgumeem, ſinojumeem, projekteem u. ā. ir kotti neno
tefis listenis, winas newar ſosinatees fawā ſarpa, newar
darit eespačou tautas pahritas, nodoku, iweſelibas un
ſtolu leetās.

Dauds pahrrunats komitejās sen ilstatais jautajums par „Ablo semstes weenibu” (мелкая земская единица), kura buhtu apalschorgans vee gubernu un aprinka semstem un sā reorganisēta lauku valde radītu iehlo faweenotajū lozelī starp semstem un tautu. Ta buhtu wiešķīlā paschpahriwaldei jaimezzīšķī organizācija ar visu schīku peedalischanoš un ari uštūreta no visām vee schīs organizācijas peederigām schīram, kapebz scho „weenibu” meeds fault ari par „wisschīltru pagastu” (всесословная волость) — Lai gan ne ween-balfigt, tatschu leelākā daļa semstu peekricht scheem projekteem.

Up schahdeem jautajumeeem grosas laulfaimneežibas komitejas darbiba. Kā redsams, nāv jouni atradumi, to winas usſtohda par laulfaimneežibas wajadībam. Semstu zenteenos un prese wiſs lūsinats tilu tīlām. Tīlai tas ir las jauns, la Wīzangstasi aizinatas pēc apspreeschanas wīspīlaſchālīs aprindas, ka debates ir iſnestas atklāhtībā, paſchātautā, ſemloju aprindas. Ar ſcho atklāhtību, ar leelalo uſtīgību laulfaimneežibas preeschīlahwījem ari eespaids buhs leelats un tas buhs latrā ſīnā komiteju nenoledsamais uſpelns. Uci muhſu Baltijas komitejat, turas paſlaban tīlābāz pulzetees uſ ſebdem, dāris jo pareiſoli, jo wiſpuſigolu ſtraudſifees ſauw ſaſtahwu un jo wairak ſtaob preſe par ſomu darbību. Gan muhſu komitejam buhs jacewehro ſauw weekeje apſtahlī, ſewiſchlees ſchejeenes ſemloju ſahrtas no teiſumi, bet daſchos prīnzipta jautajumos winas, žerams, buhs weenis prāhtis ar Gelsch-ſcreewitjaſ komiteju nolehmumeem. Wiſpahr war pēbalfot „Rūſtija Wedomostī“ meblejumam, kaut komiteju nolehmumi tīltu loisti llājā wiſa viſnībā un ne tīlai referatu weidā awiſēs; un beidsot jawehlos, kaut ſchibarbīs nebuhu welti ſtrahdats, bet komiteju nolehmumi, no llānuſchi „Gewiſchla Padomē“, westu pēc liſtumeem un libdſelleem, kuri teescham pozeltu laulfaimneežibas ſtahwossi un libds ar to wiſpahrejo lablaħiļbu muhſu plōſchajā tehwīja!

Par seeweetes stahwolli tagadnē

(*Turpinia*) *jumæ.*

Un seeweetes neisglihtiba newaità vibru ween, bet ar
behrnus. Kas par traalu neprahbtib! Mahtes peenahkumu
issiudina par leelakeem un gruktaleem no wiseem usdewumeem
un lëhds ar to scho peenahkumu ispildischonoi israhdas nogar
tawojusés un spehjiga laira „sosteles“ (Gänsechen), kas web
walor spehlejás ar lessem; nogatawojusés un zereniga ispildi
usdewumu — radit un weidot zilwelu! Par laimi,
tagadnes seeweete-mahie sahj jau aifift, jik leela albildiba
tabdam usdewumam. Wina tagad negrib buht sawa behrnu
ausle un lalpone, bet ihla audsinatja. Wina puhlad
issrahdat no fenis brilhu, spebzigu, kritischi-domataju ihpat-
nibu, lai mahjtu isweidot tabdus pat lopataus no sameem
bibrneem. Wina grib mahjitees, dñibwoi un strabdat, fa-
mahjás, ià ori plaschajá labeedrislás dñibwes darba lauk, la-
pehj tam spehiu isaudsin i ne tifai spehjigus un weseligu
ihpatnus, bet ari augstfördigus un apsingus pilsonus.
Tikai tai i gadijumä, lëd mihlestiba fassia diwus attihstilus
un spebzigus ihpanus, mehs atrodam weenu no virtuajem
normalas behrnu audsinoschanas nosajijumeem; tiloi tabda
kopfshwe buhs ibstii tilumista, jo tiskat tehws, la mahte gribes
istatist no sawa behrnu ne sew lïhdfigu, bet augstaku,
la wini, waj — la to sibmigi istejis Nigche — winu lau-
liba: „wird zu dem Willen zu Breiten, das Eine zu schaffen
mehr ist, als die es schufen“ (top par gribu diwata radit

XXXV

Pret tahdeem eeskateem, ta seeweete jo labasi mor ispildit mahtes peenahkumus, ja wina garigā sinā stahv augstaki, peh-dejā laikā usslahjuščees dini eewehrojamī seeweeschū lusitibas pretineeli: profesors Möbius, kas faralstrijis grahmam par „Seeweetes fisiologisko wahjprahiibu” un Laur. Marholm, pasihstama darba „Seeweetes psichologija” autors. Tee abi aistustinajuschi interesantu jautajeenu par seeweetes garigas attihstibas fisiologisko nosihmi us winas mahtes ujdewumeem. Tagad tee laikā jau pagahjušči, kad seeweeshu lusitibas pretineeli puhlejās peerahdit, ta seeweete nām garigas darhibas spehjiga, ta winas prahis masak attihstits. Peh-dejā laikā puhlas jau kō zitu peerahdit, proti, ta seeweetes agra darbi dora laumu espeidu vi mīnos füsiologijām un

psychologismam jawadibam, un ta tab ari us mahtes usderumispildischanu. Pret schahdam domiam greefusés aiffal taha feeweete Oda Olberg, kas faralstijuse grabmaiu: "Das Weib und der Intellektualismus". Te mehs ari fastopam lofi daud jaunu argaifinomjumu, kas no lofi leelas intereses pee seeweeschajautajeena un seeweeetes nahlotnes liktien.

Rahdus faktus profors Möbins peewed pret seeweeshu kustibu? Wispirms winsch norahda uj tagadejo paauidichi garigo vahrpuhleschanos un fisislo išviriib, las no tas zetas. Beenigais pretjwars tahdai išviriibai lihds schim bja tas ka seeweete, ta fot, nebij garigi aiftikia. Vibreeschu puves pahremehriga gariga kultura jaatjwer, seeweetes „dabislunam“ zitadi žilwezei draude išmirschan. Biwilisazjas progres „rolas sem pasjcem džihwibas avotiem“; intenſina gara darbiba rada neauglibu. Jo labakas seeweeshu školas, jo slifikatas seeweeshu ſlimibas, gruhtala djemdechana, wahja peene atdalischanas . . . „Mahzitas dajnas ir ſlikas djemdejajas un wehl ſlikatas mahtes; winu behrni ir wahji un winan truhki peena.“ Tamilihdsigi ari iſſalas Laura Marholm — seeweete, las karo pret seeweeshu kustibu. Tagadnes seeweetes zenschas wiſpufigi attihlit ſanu ihpatnibu; wiha grib buhe neween seeweete, bet ari žilwoks, las interefjas par wiſam aplahretečas paſaules parohdibam, grib paſihi wiſas tagadnes ſinatnes un eet blatus ar tagadnes ſabeedribu. Wiss tas dohrg maljä. Laura Marholm ſata; dauds ſpehla ſaudē seeweete u ſchi jauna zela pehnahzeju nejelibai par launu. — Waj ta nan paſchmihliba; atmeni paſhas behrneem ſpehkus, lai dſibtos peh ſaweeem iſhri personifkeemi mehrkeem? Waj now paſchmihlibe ruhytees par ſanu „es“ ſugas interefsem par launu? Par meitenem, tas zenschas pehz garigas vilnibas, Laura Marholm ralstic: „winas ſahk leetot paſhu kapitalu un to nodiſhmo. Bet lad peenahl brihdis, lad winas peeauguſchas un jabub par mahtem, waj tad winas ſpehj dot ſaweeem behrneem dauds dihglis eſofschu teizamu ſpehju, dauds neaiftikia kapitala?“ Wiſa nelaime tajmii eefsch ia poſtabiv, la „ſeeweete tagad grib pati ſleetot un baudit to, lo agrali wiha labraht oſtahja ſaweeem pehnahzeem“.

Tahdām un tainlihdīgām runam muhsu laikā ir daudzi pateizigu ausu, jo, taisnību salot, kahda tad schai finā ir tagadnes pateeschamiba? Waj mehs tagad uš latra iola neredsamās isdiluschas meitenes, ar mos ašinim, wahjām fruhīm, kas fuws pehdejos spehkus isposta slolās, vee grahamatam, bibliotekās heidsot redakzijās, mahzitās un literaristlās sabeereibās u. t. t.? Waj dauds neaitistlu, weseligu spehku schis seeweetes spehs dot ūaneem pehnhazjeem? Waj ieescham nau breefniigā eedomatees par liseni, kas nahkoischām paquidsem preelschā, ja „seeweetes wahjinaschana ar gara darbibu un wiñai nepee-mehroteem zenteeneem“ neween turpinasees, bet nahkotne taps arween leelula, seeweeshu kūstibai paplašchinajotees?

Tahdas ir pretrunas, tahti ir jautajenai . . . Ko u
teem atbild Oda Olberg?

Vina w'spirīms gluschi vor'īsi norahda us apstahlli, tāne profesors Möbius, ne Leu... Marholm nav publieinīcēs deesgan gaisschi peerahdit wajadīgo fakaru starp gara darbibu un ūgas fīsīsto išvīrtibu. Waj te nav wainīgi ziti faktori, kā garīgās kulturas? Pee scho autorn spreduumeem turotees, mums buhtu jaatsīst, ka ari fīsīstais darbs rada ūgas išvīrtibu, jo seenēties un behrni strāhdneeku schķirā meeīgi nezēsch majak, kā starp intēligenčiem. Waj nebūhs dauds logistiski ja sazīsim, ka, tapat kā wezaku fīsīstika pahrpuhleschanas dara laiunū eespāidu us pehznahzeju weselibu, gara darbibas eksēzi (pahrmehribas, warmahzibas) weizīna neauglibu un išvīrtibu. Bet tagad, par laimi, jau veenahzis laiks, kad weselas azis zeena augstāki, neka labi noliktu elsamenu, un kad ar satru deenu aug apsina par muhšu aibildibu nahloshām paaudsem. Viiss tas ir weselīga reakcīja pret valarejo skolas fanatiķiju. Bet jajautā: kam lai mehs pateicīgumēs par scho reakciju, ja ne augoschai fabeedriskai opīnai, ja, ne muhšu finātnu progresam? Profesors Möbius garīgo kultūru eeskata par zilvežes išvīrtibas faktoru, bet mehs, Oda Olberg faka, to atsīstītam par visderīgalo norādījumu neīsfibīfīstu avotu zilvežes atsfīmchanas nolūklā. Wojadīgs tilki, ka mehs iſoſeedināmēs no sozialas tuvredzības un ar prahnu iſletojām divu swarīgo finātnu satru svechtīgās mahzibas: 1) sozialas politikas un 2) pedagoģikas. Dībīwoklu reformēschana, laukumi behrnu rotālam, fabeedrisbas dāhīsi, behrnu kolonijas un juhras krasta un salnos un ziti tilkpāt praktiski lihdseki fatura sevi dauds wairat weselības weizīnataju spehku, neka sentimentalee sauzeeni: „atpakaļ,” „pee teem kulturas nosozīmēem, pee kureem mehs vaires nespējam atgriezties” Sauzeens: „atpakaļ pee dabas” ir tilki tiltscha plāhpaschana, wahrdos īsteitīs nerīvu nogurumis, garīga nabadsība, lamiņe aizinājumā „uz preešku pee higienas” (vormwärts zur Hygiene) slehpīas meišla mārķīmā.

Un bes tam waj ehrmoti neskan prasijums, lai seeweete alturas no gara darbibas tikai ajs ta eemeesta, ta wiħreeschi tai stipri nododas? Seewechu kustibas pretineeli salo, ta peħażuha jeju interesu debt seeweetei ar javu „dabislumu“ un „intelektualu newainibu“ wajaga uſturet liħdiżwaru, fo postra wiħreeschu fmädsen pahṛpublinaschanu. To par wiśpaħreju litumu uſslatit ir bresmiga uetaisnuba. Proſu no seeweetem, lai winas atsaħas no garigas papi dinaschanas un lai muh-sħigi paleel aprobeschotas, iſlai tadebt, ta ifxilhtoto f'kliu wiħreeschi, pahrmehrigoi gara darbibai nododanees, wahjina faru uerwu organizzazu, noſiħmè weenas laħras — seeweechu — pilnigi litumigas intereses upuret otrsas laħras — wiħreeschi — glušchi nenormalai dixxwes laħrtibai par labu. Waj narv prahħigaf il-ġewżeppi mellek palihdsibu ppe higienas un, wiħreeti no fmädsen pahṛpublinaschanas atswablinot, liħdi ar to dot eespehju seeweetem apmeeriat winu garigas intereses? Un ja prasa no seeweetem intelektualu newainibu, wiħreeschein paċċawġi u preeħschu ejot, waj tas nenoſiħmè arweenu pa-plaschinat garigo vlaismu starx weeneem un otreem un weigħiaat winu fawstarpejo nejapratħanos? Waj ta neisnahltu, ta beigu beigas, seewas nesaprastu fawwus wiħru un, otradi, wiħri fawwas seewas, — „nejaprastu“ ne mahħda i-dejja s-fin, bet tajni gramati skà finn. Waj beidsof — ari peħażuha jeju debt newajadsetu preeħsch teem, tas prezzi, nodibinat iabdu litumu, ta jo „inteligentials wiħrs, jo „naiwakai“ jaħbi wina seewai, ta paċċi genjalafee wiħreeschi buhту speċisti prezzi hatalfeet — lai uſturet liħdiżżi mar?

II

Pagājušchā nodalā redzejām, tādas neprātības išnāk no seewesku garigas kulturas pretineelu spredumeem, ja tos aplūklo winu logiskos išnahkumos. Bet profesors Möbius un Laura Marholm ir prīncipiali seewesku lūstības cēnādneeli, kas tāni redī visadus laumumus un nelaimes. Bet tam jažīnas arī wehl pret eeskateem, kas, kā leelas, stāhv loti tuvu tagadejam pasaules ußlatam, bet savos pamatos drihsak kātie, nēla dara labu seewesku lūstībā. Tāda, peemebram, ir Emīla Sola wesela soziala programma, kas skā: "Auglība" un par idealu eestata seeweeti — dīsemētajū. Sola azīs seeweete stāhv jo augstāki, jo wairak behrnu pasaule wina laiduse. Atīzotees us frantschu rāfsneelu, kam loti sahp, ka wina tauta azīm redsot eet masumā, schahds eeslats ir pilnīgā dābīks un dibinats. Bet savā buhtībā — Oda Olberg sala — schis eeslats ir — atpakaļrahpuliba. Savas grahmātās originalākā un interesantākā nodalā, sem wīzstrādā "Auglība un kultura", schi rāfsneze fīksi atschletina diwus pamata nosazījumus, kas sīmējas us mineto jautajeenu, proti: 1) ar kulturas progresu masīnas auglība un 2) individualā attītībā un auglība stāhv weena preet otru. Pirmo nosazījumu opstiprinādama wina atfauzas us Herberta Spensera "Biologijas prīncipeem", kas noteiz wispahrejos dīshwu buhtau wateschanās likumus. Jo us semala palabpeena dīshwaneelu valstī stāhv ihpantis, jo primitiwi wiņu dīshwes nosazījumi, kā arī wiņu auglība. Tā tad pat weenā un tai paschā fūgā auglība top spehzigala wāj paleek wabjalo, skatoties us indiwida dīsbves nosazījumeem. Jo pascou meħs redsam arī zilweku dīshwē Bīlwela auglība ir daschada, netikat daschados kulturas laikmetos; wina pat naw weenada wiſās weena un ta pascha laika fabeedribas schīrāc. Jo tādas schīras dīshwes nosazījumi stāhv us augstāka kulturas palabpeena, jo māsa la wiņas mirītība un wabjala wiņas auglība. Oda Olberg peemebrus interesantus peemebrus no pasīstāmā Bertiljona statistiskā pētījuma; ūchee peemehti rāħda, ka Eiropas galwas pilsehtas ir leela starpība starp nabadsīgo un turīgalo kvartalu eedīshwotajū auglību. Berlinē, peemebram, us tuhfsiosku seewesku no 15 līdz 50 gadu wezumā — wiśnabādīsgakās pilsehten datās ir 157 dīsemēschanas gadijumu, wiśbagatākās tīsai 47. Bertiljons faktājis statistiskas finos par tātām leelālām Eiropas galwas pilsehtam, eewehrojot eedīshwotajū leelaku un masalu bogatību un nabadsību. Us tuhfsiosku seewesku dīsemēschanas gadijumu ii:

	Berlinc.	Parise.	Winie.	Londona.
Visa pilsehtā (widus slaitē)	102	79	153	109
Wišnabadigalos kwartalos	157	108	200	147
Nabadfigos kwartalos	129	95	167	140
Turigos	114	72	155	107
Wehl wairak turigos	96	65	153	107
Bogatos	63	53	107	87
Zoti bagatos	47	34	77	64

Tā tad redsams, sa dīshwē walda wispahrigais līsums (kas, finams, peelaishc arī weenu un otru išnebmumu), pēbzura jv augstakā seeweetē kulturas stah-wollis, jv semaka wīnas augliba, un o tradi. „Wispahrigais kulturas progress,” Ora Olberg sala — „kas pastahwigī wahjina išnihschanas un mīstības faktorūs, lībds ar to atswabina seeweeti no nasta pastahwigī dsemdeit un pehnahzejus lībdis,” t. i. dod winai lībds ar to waitak brihwa laika rubpetees par pasčas attihstibū. Tābds ir kulturas progresā līsums, kas pilnīgi runa preti ta rāksineela idealeem, kas wehletoš seeweeti pahrwehest par meesu, kas iškai dsem-dina, par idealu dsemdeaju, kas tikkō spehi ūanuš behrnus vabarot.

Bet ja jauis: waj no taħbas auglibas sistematikas pa-masinašchanas galu galu neisnahlis iżmiršħana? Waj teem naw taifniha, tas-salo, ta kulturas progress, kimi naw robej-ja, draudē paċċai jilwejx pastahweschħanai.

Ne, now taisniba, jo wint aismirst, la augschä peewestos peemehros now runa par auglibas masinaschanos wisbahri, bet par winas pemehrofchanos u i r s t b a i. Daba pate usmarigi luhlo palas, la buhtu lishsfwars starp scheem diweem organisas dsihwes pamata brihscheem, la sinama fuga waretu pastahwet un peemehro slahpeenahkumu nostat-krutumam. Tapat ari kultura, sawa normala attihstibä, netuwing wis muhs ismischana, bet lishsfwaram starp dsihwibü un nahwi, starp mirstibü un auglibu. Noopeetri nemot mehs nemas newaram fazit, la kultura ir auglibas eenaidneels: wina tilai pahrwehrs fisislu auglibu par garigu. Mahtes usdewunu isplidischana newar wis wehret pehz dsumuschu, bet pehz prahligi usa u d s t a t u behrnu flaita. Kultura dara mahti augligalu fchini, wahreda tilumisla nosihmë, wina pefschkit tai augstu weetu radischanas darba fwarigala vala — zilwelu un pilsonu weidorschana. Starp tahdu titumisu auglibu un fisislu "waiflibu" tomehr ir neislihdfinams antagonisms (pretiba). Seeweetes spehli ir aprobeschoti, un jo wairak winaat behrnu, jo masak wina spehli ruhptees par to ihpaignibas attihstibü. Wina pate ar latru deenu paleek palatü aplahrejäs sabei drivas dsihwei, winas flats paleek ar-weenu schaurals, fids nabadsigala. Waj pee tahdeem ap- stahlsteem wina war buht sawu behrni ihsta audfinataja, waj war fatait winus dsihwei, las top arween fareschgitala, weidot winus tilumisli un garigi? Waj no tabdas "waiflibas" ir fahda petna pehgnabzejem, sabei drivai? Wifada sinä p a t e m a h t e d a u d s faude. Winas paschapsina un lepniba arween pastahw til ilgi, somehr behrni atrodas tilai sem winas espaida, lad wini wehl now fabluschi patstahwigi domat un luhkotees pasoule. Teem peeaugot, suhd garigas salars starp mahti un behrneem. Winu starpä esogas nefapraschanas, nefiriniba, nefassana. Mahte arweenu wairak gribot negribot juhtas opwainota, la bahnenite atweschinato. Radeht witas winas molas, rubpes, usupureshanäs? Kur pateigla par bes-meega nolstim, nemiereem, ustraulumeem? Behrni wehl now ne peeayguschi un seeweets-mahte jau juhtas it la pee malas atslumto, bes dsihwes mehika, bes darba. Sawa laika sabei- drivas dsihwes gaitu wina nefaprot: noslehgta gimenes dsihwe, las ilgus gadus pastahwejuse, nonahwejuse wina latru aug- stalu interej, padarijuse wina par "nejehgu" wahreda teeschä nosihmë. Un luhk dsihwes tulchiba gribot negribot pildas wifadeem neekeem, tenlam, intrigam un zitam tamlihdfigam mustham. Roschelaiama dsihwe!

Weenigais glabbinisch te ir — seeweetes garlgais un sozialais progress. Bitas isejas muhsu živilisazija nedod. Atpalakkahyschandis now eespehjama. Taad atleel tilai domat par to, ta atweeglinat tagadejä vahrejas laikmeta mokas un konsilitus, las dara til smogu eespaidu us wihi muhsu dñshwi — us seeweeschu un wihreeschu dñshwi weenadi. W.

No eekdjentes.

a) Waldibas finas.

Gezelti: Galma padomneeks Rudolfs Oskarowitschs Swensoons par Videmes gubernas semneeku leetu lomifjas sekretaru, slaitot no 1. septembra sch. g.; Jaunalais revisors pee Videmes kontrolpalatas, Iolegiju padomneeks Wortschenko par wezalo revisoru pee Lomschas kontrolpalatas; Iolegiju sekretars Wazlaws Eidergewitsch par Wentspile-Kuldigas meertesneschu sapulzes sekretaru no 1. ottobra sch. gad.

Apstiprinats amata Palangas poliisjmeistera
weekas ijpilditajgs galma padomneets Nikitinsfis no
1. oktobr. 1902. g.

Konvēzijas. Vidsemes gubernatora weetas spīdītajās wizegubernators atkābis; Semneekam Andrejam M i f i n a m atvebri grahmatu pahredotānu ar publisku laštoru K r a u l k u pagasta namā, Zehsu aprīkli.

b) *Baltia s. notifum*.

Widsemes laukfaimnezziskam aprinka Romitejam, lä „Rig. Rundsch.“ teigas no kompetentas puses dsirdejuse, efot usdotis sawu darbibu libds nowembra mehnescham pabeigt un tad sawu darbu resultatus eesneegt gubernas komitejai, kura nowembra mehnesi ussahks sawas sehdes sem gubernatora preeschehdes.

Par Walmeeras aprinka laufaimneežibas komitejas seħdi mums raksta: 10. oktobr^{is} beidsot notiła schejeenes aprinka laufaimneežibas komiteja s pirmā seħde, kura, la redsejim, bes mas ween buhtu ari peh-dejä. Beidsot — jo lād eeweħro, la Gelsch-Kreeewijā laufaimneežibas komitejas darbojas jo džibwi jau lojšč wasaraas meħnescheem tad newar apgalwot, la schi leelā wilzina schanás pee mums ġewiċċi salpotu laufaimneežibas wajadsibam, lā tas ar Wisaugħstali eezelto "Gewiċċko Padomi" un aprinku komitejam biha domats. Gan komitejam pee mums newar buht glušči til leelas noſħħmes, la Gelsch-Kreeewijā, tatsbu bes noſħħmes wiñas raw ari schejeenes semloji jeem, dodamas iſ-dewiбу nahlt flaidribā par farwam wiṣpahrejäm, la ari weet-jei ġewiċċlam wajadsibam un tās atħlahti isteit. Un protams, schi noſħħme buhs jo leelaka, jo waixak weetejee semloji jipedallisees schai darba. Tavex lotti jaġo seħħlo, la Walmeeras aprinka komitejas pirmas seħdes fasslahws biha deesgan mass, un la no aprinka 8 laufaimneežibas beedri-bam, kuras, la domajoms, wiħas uſluhgħtas, biha tikai trihs turejusħas par wajadfigu fuħbit reprezentantus. Taħda ween-alldiha isslaidrojas laikom ar to, la leeta daudseem weħi pa-sweſha un tavex lēk as-nosħħmiga.

Tā pirmā sehde peedalījās bij komitejas preelschēhdetoja aprīka muischneezības vadona f. Gertsdorffa wehl no muischneelu puſes f. Kniertims, tad aprīka preelschēneets Ignatjevs, semneelu leetu komisars Heinrichsons, nodoklu inspēktors Wasīljevs un tribs laulšaimneezības beedribu delegati: Rubenes beedribas preelschēneks f. Begejacs, Rujenes — preelschēneela weetneeks J. Krause un Rauguru — preelschēneela weetneeks P. Seegeneels. Komitejas preelschēhdetajs līla preelschāturotees pee "Sewiſčkas Padomes" programās, pahrspreeſtīvarigaloſ no 27 punteem un taisit tad par teem spreedumu. Bet pahrspreedumus eewadot israhdijsās, ta daudzi jautajumi ir pahralīvarigi, lai tos waretu iſſpreest us weetas un beſagatawoschanās. Wajadsetu ſawahſt pamatiņus materialus, tos iſſtrahdat un us ſchi pamata tikai nahts pee lopejemeem spreedumeem. Tāpehž ſchi ſehde buhtu tīlai ſagatawoschanās un ſvarigalo jautajumu uſſtahdiſchana. Vatejotees jo dībwa un bespartejīſlai interesei no nodoklu inspēktora Wasīljeva ſgu puſes un latweeſchu delegatu aifeahdiſjumeem, nolita wehī turpmalu ſehdi us 10. novembri. Wiſwaitak pahrrunaja programās 1. punktu par laulšaimneezīstu ſinashanu iſſplātiſchanu, tahlak par ſhīkreditu un tad ſvarigo zetu leetu, fur, ūta tas jau aprahdits Zehſu aprīka komitejas ſehde 4. oſtobri, pagastu nastas ir lahdas 50 reiſes leelakas nela muischu. Schahdu nastu iſſdalishana nepastahv, ūta ſinams, tikai zelu ſinā un ſawahſte materiali, jerams, peerahdis daudſas lihdsigas neſamehribas. Galiga spreeduma, ūta jau minets, netaisīja wehl ne par weenu no mineteem jautajumeem. Wiſpahrim tīlai israhdijsās pirmā ſehde, ūta jau bija ſagaldams, ūta laulšaimneelu beedribam, ūta latweeſchu maſgruntneelu aifeahdiſhām, ſchahdos gadijumos friht loti leela ſvarā ſaprasi ſawas ihpasčas intereses un ūta uſturet. — Galidīm u komitejas turpmalo darbihu!

No Bebreem. Swehtdeen, 6. oktobri Bebrus
Laulsaimneezibas beedribas f wineja famus
at klahschanas fwehtkus. Allahschanas altā us to
fastahdiyes wihru toris frsnigā alsgrahbtibā un labā soflanā
nodseedaja wi spirms schim atgadijumam labi peemehrotu
dseefmu, Springa lga teizamā wadibā. Kad labpa lateperi
beedribas preelschneels, Eglišča lgs, las aprahdtja beedribai
sprausbos mehrikus un isteiza frsnigos, jaukos wahrdos beedribi
apnemšchanas, scheem sprauslajeem mehikeem usitizgi kalpot
sem augstās Kreewijas woldibas apsardibas, pehz tam no-
dseedaja wiši kopigi, muslīti pawadot, "Deews, sargi Keisaru!"
Pehz tam nahza zitu beedribu un eestahschu deputatu apswei-
zinajumi. Deputats Kolnina lgs is Rīgas apsweizinaja jauno
beedribu "Rīgas Latweeschu beedribas", schās beedribas Laul-
saimneezibas Nodatas, "Valt Webstnescha" un "Balss" re-
valziju wahidā. Savā apsweizirashanas runā wišch devo-
jaunajai beedribai daschus loti eewehtojamus padomus. "Men-
geles Labdar, beedribas" wahidā jauno beedribu frsnigā fweiz-
zinaja Mlengeles skolotajs Springa lgs, las savā loti kodollgā
runā skaitli dsejstlos wahrdos kneedsa beedribai tīin noderlikā

aisbrahdijumus un ūsīnigus pamudinajumus us weenprahibū
un žentigu darbibu plaschaidā darba laukā. Kroderā lgs i
Aderlaščem apsweizinaja beedribu "Aderlaš-Platerek-Laur-
upes Labd. beedribas", "Madleenas draudses Semkopibas
beedribas" un "Aderlašu besmalkas bibliotekas vadomes"
wahrdā. Winsch jaulos wabrdos norahdija, ka senakos laikos
latvju tautai beedribu nav bijis, bet jaunako laiku pawai-
rotas prātibas paschas weduscas pēc wojadības us fadošchanos
beedribas. Kolnēses Dseedaschanas beedribas deputats, Gro-
bina lgs, apsweizinaja šo jauno tuvalo kaimini beedribu,
nowehledams tai dauds felmi. Pēhž tam beedribas preelsch-
neeks nolašja atshūtītos apsweizinachanas rafstus. Ar rafstu
jauno beedribu bija sveizinajuschas Rounas, Smilenes un
Westeenas Semkopibas beedribas, lā arī Needras lgs un
Bergu Jahnis. Viņi sveizinutaji nowehleja jaunajai beedribai
rofigu un nenogurstīšķu darbibu un labus panahkumus. Tad
lahpa latederī Vidsemes landmarschals barons Meyendorffs,
Bez-Bebru muischos ihpaschneeks, kas atlāschanas altu pago-
dinaja ar fawu llahtbuhšau. Winsch nowehleja jaunajai
beedribai labas felmes un beedrem weenprahibū, lā arī
preelschneelam dauds energijas. Pēhž tam kreetnais loris
nodeedaja sparīgi un teizami "Drews, svehti Latviju" un
"Beedri, lā ar preelu fahlam", pirmo ar mūzikas pavadi-
šanu, otro — bei tās. Dīesmas atlāshja us llauktajiem
warenu eespaidu. Ar to beidsas atlāschanas alts. Tā
nahza goda meelastis, kur, pēc bagatīgi apgabdateem galdeem,
tika issautas augstas laimes beedribas preelschneebas lozelteem
un winsas tuvakeem darbineekeem. Pēhž goda meelasta fahla-
deja, kur starpbrihschos jau minetais loris wehl dseedaja i
teizami duscas jaulas dīesmas. Walars noriteja gludi un
patihlami. Atlāschanas svehtku apmēletaju bija deesgar-
dauds. Schai beedribai ir jau pahri par 60 beedrem.
Viņi apmēletajī sklīhrās, wehledami jaunajai darbineezei
labas felmes.

No Saikawas. Mehs dseedam Widj. ds. gr. 284. ds. 9. p.
"Neesi wiliigs leejineels,
Kas melo Deewam eenaidneels,
No ziteem runa las pateel,
Ta sa no mineem mehleeseg."

Schi jauka mahziba ir latram sirdi jatur, bet sewischki tem kuri laikrakstos pasneids sinojumus. Daschi no scheem lungen zaur saweem sinojumeem dara beeschi ween daudseem pahre stibas un maldina laikraksta lositajus. Naw weenreis weebijis, ja nepareisus sinojumus tauta laisb un korespondentu lungem teek atgahdinats, turetees pee pateefibas, bet tas ma lo lihds. Airodas wehl fungi, kuri rakstot nemas nedoma pa leetas pateefibu, bet par to, ja waretu kreetni sadot ihpascham personam, waj nostahdit kahdu finamu pagastu waj aygabalu tumfibā. Oda sapni buhtu tihri neezigi, ja winsch tos nepaleelinatu un neispuschlotu. Mirkas l. sinojums no S. „D. L. sch. g. 5. num. nebuhtu nekas sewischkis, ja tanī nebuhtu pa stahstitas jaukas leetas par 400 wedr. alus, kuri teekot gabu no S. kroga aifwesti us pagasta mahju. „M. W.“ 37. num. teek sinots par Laudonas dr. bibl. svechtseem, kuros spredikyjat mahzitajs M. N. l. Toreis svechtlu sprediki teiza Jaunjelgawa mahzitajs M. Millawa l. un newis kahds M. N. l. Minetē reise esot ari nodseedata kahda tschetrbalfiga dseefmina. Schagada L. dr. bibl. svechtlos dseedaja Sailawas wihru kori diwas dseefmas: 1. Jezewa un 2. Es zetu sawas ogtinas par lo zeen, mahzitajs issfogija pateizibu. Kas ween musili pasihst un ir dseedoschanu dseidejus, tas scho kompoziciju ne fauls par dseefminam, it sewischki pirmas jau sen ne „M. W.“ 38. num. R. s. l. wareni istehlo Sailawas buhschanas. Bebz laila apraksta fabod kreetni S. wetscheem un pag. scribweru landidatam l. R. s. l. ralsta par dihwaini gara wahjibu, kura e ot peenahzigām aprindam, gimenem un tuvalu stahwoscham personam pee laika jasahk ahrstet; kura ta gara wahjiba, par to R. s. l. nemin un te ari nam dseideis ne par kahdu sewischku gara wahjibu. Tahlak R. s. l. min par diwu brahlu fleplawibu, kura pawisam naw S. noti kuse. Bija atgadijums, ja zaur nelaimes atgodijumu un isfamischanu diwi brahki saudeja dshiwibu, par lo jau ar tila laikrakstos sinots. R. s. l. ralsta, ja par pamesta behend lihlti esot zeeutschas launu un nepotilshanas pat dascham seewas, lihds lamehr pehdejais zehleens par neflawas zelschans norifinasees f. g 19. sept. meera teesas lamerā Virschu muischā. Naw dsirdets, ja Saikawa buhtu tizis runats par dascham seewam; walodas tila dsirdetas tik par weenu seewu, kure deesin kahdu eemeslu labad apsubdseja par neflawas zelschans tihri newainigu zilwelku, lo ari 19. sept. apleejina ja wiſi tribu no suhdsetajas usdotee leezineeli, us lo weltigi apwainotai tila attaisnots. Wehl R. s. l. min par kahdu usbrulum „ar duhzi taisit kallā operāciju“; naw par to S. dsirdets, un ja leeta pateefibā tā ir, tad R. s. l. to wajadseja nodot pee nahzigā weetā un newis to pahrwehrst laikrakstos par smee ligu. R. s. l. ralsta, ja ar weetejā scribweru atteilschano nahlot goismā neddsirdetas leetas par daschu dischwihru darbibu. Buhtum loti poteizigi, ja zeen. R. s. l. buhtu peemi nejis kahdu no tam neddsirdetam lectam. Waj R. s. l. dascham personas launprahkti istiektus wahrdus tur par neddsirdetam lectam?

— Pēbz garala un sausala laika sābā atkal iihna!
Besi, sevīšķi no weenās mahjas uſ otru un tee, ūas wed u
leelzeti, saikaweescheem ir deesgan flitti, bet nu paivāros u
rudeņos slapdrankim eestlahjoties tee paleek gandribis neleeto
jami, tā tilkai pēsargees pa zeka malam laipodamees, pa widri
ejot jau war labjas aplaust un pat sahbalus rauj no labjā
nost. Buhtu gan wehlejams, lai pagasta wezakājs peerģresti
dauds mās wehribas „mojo zēlu“ laboschanai. — Rudžu fel
mens schogad ir wahjisch, reti kur reds labi eesēblusčus rudžus
— 5. oktobri bija mums atkal pagasta wezakā wehleschanā
jo agrāk iswebletais Rudena lgs, newisai teizamas weseliba
deķi, tā arī parteijsio uſskatu pēbz, atteižus no ūbi amata
Tīla eewehlets pagasta wezakā amata G. lgs. Bet par schahdu
wehleschanu dauds saikaweesķi naw meera un, tā dīsrd, eesneed
suħibsiu komišā lgam, lai ūbi amata wehleschanas atzel un nolees
jaunās. Ja tā ween mums ar ūcham wehleschanam eeb, ta
nešin waj mehs wahodsīgos amata wihrus ūawehlesim weh
lihds ūwehtseem. S.

Die Laudonas. 27. oktobrī ieh. g. pēc mums aila
sogaibdams labs gara baubijums — garīgs koncerts Laudona
basnīzā. Koncerteria programma dauds īo sola un ziemams, la tā
isvildīšanai arī būhs fretna, jo te veedglisees svebst, la

wisur jau atsinibū mantojušči, kā operu un konzerta dseeda-
taja M. Wiegnera līse, J. Thürfa līgs un 3 aplašriežee le-
lalee lori — Lāudonās, Lāsdonās un Prauleenās. Vee tam
cenahklumū atlilums nolemis labdarīgēm mehrķeem. Domaju,
ka lauboneesči prot weenmebr ženit treetnus gara baudījumus
un ari šķorels to apmellēs bagatā slaitā. N.

No Ramkas. 10. oktobri Ramkas pagastam bija
wezakā, wina palibgu un teesneschu eewehleschana, pēc kuras
netisa peelaisti liwotis mabju faimneekti. Ģemeiflis esot,
neapstiprinati kontrakti. Iesnemot pahri amata vibrus,
eewebleti tika wiſi līhdsschīnejēe. Japeemin, la pagasta
wezakais J. Bauera līgs jau pa zetur tam labgam eeweblets
schai amatā. Nowehlam winam labas felsmes atti us preelschu!
E-s.

No Beswaines. Barastais „Mikela tīrgus“ te tila noturets 30. septembrī. Galwenee semlopju pahrdodamē preelfschmeti — aitas un leelopi — bija deesgan lehti, zuhlas māksja labak. Barotu leelopu pawisam neredseja, tas schā wasaras leetus un wehsuma nopolns. Wisslabak gahja bulzeneeleem un deseneeleem, sevishki pehdejeem. Tee stahweja pastahwigi no publikos aplehgereti un apakee desu stundiski, kuri — blakus minot — paleek aifveen ūbjinaki, apbrīnōjamā ohirumā pahrwehtas par tilpat apakeem peeglapeisu gabaleem. Wissflakti laikam weizās grahmatu pahrdewejeem. Zil atminos, agral publīka ap grahmatu bodem kreetni druhsmētas, ihyti jauneschi, grahmatas apflatidami, tagad vienas stahweja lā bahrenites... Apwaizajos pee lahma tīrgotaja, sallo tas domā par scho parahdibu, atbild: Beswaines un Lasdonas draudses tīrgos weenmeht teelot mas pirkis grahmatu, pat Lubānā schai finā stahmot labak... Truhstot publikai preelfsch tam intereses un tās pa dākai neesot ari tadehf, la weetejee skolotaji — isnehot nedaudsus — paschi mos interesejotees par literaturu un daschi neabonejot pat ne weena weeniga laikalksta!!! „Warbuht schai parahdibai par zehloni ir naudas truhkums,“ sahds eebildis. Bet apflatot druhmschanos ap weetejo „monopolu“ un krogū jateiz, la tā naw. Teiz, la pag. gadus — un jadomā ari schogad — schai tīrgus deenā weetejā „monopolā“ ween pahedots par apmeiram 600 rbf. brandiwhna! Krogā, par alu, schi fuma protams buhs wehl leelala, kur te naudas truhkums?! Truhst tilat intereses un — pareisjas sapraschanas. Ja puš ween no tās sumas, kuri nodser, atdotu pac grahmatam, las tas buhtu par vanachkumu! — Gaujienas schai tirāg gahja frehijas

par panahkumu! — Kau^hchanas ^hbat tigrū gabja ^{hp}ezig
wakā. Vee weetejā kroga reisu reisam ^htas ar alus pudelem
rungam un nascheem. Wiss schee waroni protams bija "vilti"
Ap teem aplahrt staigā "tigrus fargi" un — suibn. Wairak
no scheem kauschkeem tituschi nogahdati vee weetejā ahrsto, la-
tas salahpitū zauros galwas kausus. Buhtu gan wehlams
ka no peenahzicas vūses gahdatu var io, ta tigrus deenās
monopolbode un apfahrtejee krogī tiktū slehgati. Wiss zeeni-
geem ihpaschneleem un apatajeem krogus "vapeem" tas gan
atnestu fabdus simtius saudejumu, bei publisa buhtu issar-
gata no schahdeem reebigi negehligeem lamašands un kau-
schandas slateem. Ja yeem, isriklojumi neteef alkauti krogū
tuwumā un pagastu sapulzes deenās Mahtejee krogī teet slehgati,
tur tal saetj samehrā mas publikas, tad tigrus deenās, tur
saplubst tuhloscheem zilwelu un starp teem ari wisslistalee
individu, schi krogū slehgachana buhtu nepeezeeschama un is-
pelntu wispbareju kāvatiju. J.

No Wez-Gulbenes. Scha gada 10. oltobri per Wez-Gulbenes muischas tisa natureis gada tirgus. Ka jau wijsos tirgos, ta ari schai tirgu nebijsa garaadschou truhlum. La lahdam tirgotajam, lahda ferweete bija lubkojuje nootscheep lahdu drehbes gabalu, bet tisa pamanita un nodota polizijas rola. Pee pascha walara atlal lahdam peebaldsenam bija patzis eelahpt Jaun-Gulbenes pagasta wezala R. droschka R. gribedams us mahju braukt, peegahjis pee tas weetas, sunbijis peseets wina sirgs, to neatradis, ar neko dauds pat tanaw walmanajis, jo las sudis, sudis. Gadijuschees wehl lahdi jaungulbeneeschi un R. ar teem nobrauzis libds Krapas Leelam krogam. Pee kroga peeturejuschti, pagasta wezala sähzis apfslatitees pebz lahdeem paftikstomeem, ar kureem waretu nobraukt libds mahjam. Bet paftikstamo weeta eeraudsjiis sowu sirgu pee flitas peseetu. Tuval peegahjis R. eeraudsjiis droschku falaustu. Ka jau nu sirgs ir sche, tad ari "jaunajam sirga ihposchneelam" ir tepat jabuht, — R. nobomajis un tadehk ari apnehmees nogaidit wina parahdischano. Nostahdijis ari sawus atmedejus satru sawa weeta, pagasta wezala jis teem peflodinajis buht gataweem satra laika us mi neta sirga ihposchneela fanemchanu. Par lahdu laizini penehjisis ari pee falaustas droschkas lahds plezigs wihereets un sahjisis to pamati gi apfslatit. Slattjies, slattjies un gudrojis, bet atlal aifgahjis. Gadijuschi wehl otru parahdischano. Atlal pebz layda laika utnahjis gan tas pais eepreelschejais Redsedams, la droschka now wair "ahrstejama", tas lehrees pee sirga ijiuhgschanas. Sirgu juhgdamas tas schehli nostaltjies us lolu, turam pebz wina domam ari wajadseja bube wehrtigam. Sanehmis sirgu pee pawadas saglis to wedis po leelzelu us Krapas puji, bet pee Leela kroga stadula stuhra R. peepeschti tam deois kreetnu belseenu pa galwu no muguraa puies, pee tam fakerdams tam pee mehleka apfslates. Ari ziti, kuri felojuschti pagasta wezalam, valihdsejuschti "waron" foseet. Pa telefonu, fursch faweno Grossa lga tirgotaru a Wez-Gulbeni, tuhsit tijis pasinois uradnitsam, fursch ari eeradees un nehmis mineo pee Peebalgas peederigo B. "sawa apfslab".

Ilf Walkas-Stukmanu jaunā dzelszela, tā
zela walde mums fino, tispildot no dauds pusem isteitio weble-
schanos, lihds turpmalām pēc pretšchu brauzeena, kas išet ne
Walkas II. stacijas 8,15 min. rihtā un nonahk Aluksne
1,15 min. deenā, tiks peelahrīs weens neaplurinams pasa-
scheeru wagons ar otto un trescho llaſi.

No Welanes. Netikween, la gitās aplahrtñes dñstr
runajam, ka jaunajat paaudsei peemhtot wezu weža nelabb
eerascha: "meitās" eet, ari pee muhsu dascheem jaunel tam
schi eerascha usgalabujes un it arweenu, la lahds yreela
gahjeens. Biswairal schahdas, daschureis "leema meitam"
nezeretas apzeemoschanas noteek festdeenas waj svehtdeena
nalsi, kur tad jaunelit, weeng otru pawesdami, falasas masos
pulginos, lat waretu ussahlit sawu tumibas zefojamu. Nejausli
wahrdi — pebz tam slati smekli, las ilusá wakarū tablu
atbalsojas, dod ibpaschu jautribu zefotaju pulginam. Ta
nuvat smekhtdeenas nalsi no 6. us 7. ost. D. mohiás dhimeem

fada tisa noteesat^s us 5 gadeem crestantu rotā, noteesatais
pahrgreesa few ar nasi riblii. Winam sneedsa ahrsta palih-
dsibu, bet wina dsihwiba ir breehmās.

No Riga.

Nīgas Latweeschu beedribas literatūras fonds notureja 13. oktobri sāvu pirmo sistematisko preelschlaſijumu seriju par latweeschu rakstneezibū. Leetas labā jaſata, ta ſchis ričlojums nebija literatūras fonda zēnīgš. Tādu pāwirſchibū nebijām ūgaidlijuſchi. Romanams tā ſā laikums pēc fonda waldes. Ja ta ari turpmal til nolaidigi ričloſees, tad ſchē interesante wālari, tas bija jau eeguruwſchi publīcas ūmpatiju, noslīhgs ſematu ūk paraſte "jautajumu wālari". Ari paſchi preelschlaſijumi nespēhja publiku apmērinat. L. Seiferts (Teodors) laiſja par "tautisko laikmetu un tā pēhztetſchēm", apſtatidams R. Walde-mara, Kronvalda Alta, Jura Allunana un zītu zenteenus. Teodors jau runā interesanti, bet nela jauna wiſch mums newareja pateikt. Scho vihru darbiba wiſeem labi paſh-stama, teem eerahdita peenahziga weeta muhſu attihſibas wehſtūre un ſatrā ar godbīžibū par teem domā, bet atkal un atkal ūlaufitees par wiķu zenteeneem — atvainojaſ: tas ir drūžinā par daudz prāſits no ſcho laiku zīlwela. Tadehk nebūht newaram publikai ūmēt par ūaunu, ka ta neusmanīgi ūelo preelschlaſijumam un domā ūawas domos. Mums ir ūawa Šinibū Komīſija, kur par to war runat, wiſlabak ūlehtgās ūapulzēs. Literatūras fondam gan buhtu zīti mehrki, tas atlahtibū wairāk intereſē. Otrs iſſtrahdajums no tāhda lunga par tautisko laikmetu un agraro ūstibū newareja ūaifa truhkuma deht (?) tilts nolaſits; dzejneels Piudonis nolaſſja iſ ta tilai weenu dāku par Māteru Jurī. Ko tur dīſredejām, tas bija tihrais anachronismus. Neefam ūe-raduſchi tagad wairs tāhdas frāſes ūlaufitees. Materu Jurīs derejis "labi eelfchā ūawā laikmetā", "prāſits labi zauri ūſiſtees", "eetaiſijeſ ūabā ūeetā pēc gubernas waldes", "uſzirtees uſ augſchū" u. t. t. Tad ūbrukumi "linotajeem", "olu ūaikmetam", "bijsmaneeem", melnajeem ūau-keem" un tamlihdsigas leetas. — Ne, ne, lungi, tāhdas leetas neder preelschā ūelt publikai, tas naht uſ literariskā ūalara, ūeribā dīſrēt ūo positiwu. Paldees Deewam, ūa publīka bija wiſai mas eeraduſes un, ta daudzeem ūila aīſtaupits welets ūaifa ūokawejums, un daudzi netika atbaiditi no turpmakas apmelleſhanas. Ari pa ūarpam nodseedatas jauktā ūora dīſeemas bija tihra ironija, un to nesahdi newar apſiņmet par "wakara ūuplinaſchanu". Piudona deſlamazija bija ūaba, bet ta nespēhja atſwehrt zītus truhkumus. Kaut gan ūila minets, ūa ūaifa truhkuma ūabād newarot ** iſſtrahdajumu wiſu nolaſit, tad tomehr iſtihlojums ūila ūlehtgās pahraſ agri, tas tatschū naħza paſchā ūeetai ūehl par ūabu, jo netizams, waj ūublīka buhtu ūarejuſe ilgal ūollaufitees: garlaiziba ūo buhtu mahjās pahrdiņuſe.

Latweesku konversazijas wahrdnizas jautajumā Sinibu komisija s preefč neežiba sawā pehdeja sehde, us tenu bīja aizinati arī dašči leetprateji un ūčā eewebrojamū darba veizinataji, weenojās, Sinibu Komisjai eesneegt galigai apstiprinatāschādu projektu: Iđdot konversazijas wahrdnizu 200 drusas loščanu leelu, fadaltu 70 burtnizās, latrā pa trim loščnem. Wisu darbu nobeigt 6 gados, sahlot ar 1904. gadu. Gada laikā iđdot 12 burtnizas. Saht ar burtu A. Wisa iđdewuma budžetu aprehlinat us 30,000 rubleem. Datīschānu kapitalu, 5000 rbt., aīsnemties us substrirentu eemalsam. Uzaizinat peedalitees peē pabalstīschanas beedribas, trahja-iđdewu lāčes, pagasta waldes u. z. Substrirenti, eepreelfch īamalsjai, par wisa iđdewumu malkā 15 rublus; abonenti malkā eepreelfch par 12 burtnizam 3 rublus; burtniza malkās 35 lop.

Almatneezibas kursi. Rīgas Latvieschu beedribas
Ruhpneezibas Nodaka nospreeduse ierihlot amat-
neezibas kursus. Šos kursus nodomats fariblot ihretās
telpās lihos Almatneezibas skolas atvejhēchanai. Kursu no-
luhls ir, pafneegt interesenteem wišuwajadīgalas teoretiskas
sīnas, fizijski buhvju amatneeleem. Kursu dalibneeli mātsja
par peedalischanos pee kurseem weenu rubli par latru mah-
zibas preefschmetu par seemu. Kursu programma projekteis pa-
riņķāt skolhdus preefschmetus.

neegit schahdus preelschmetus:
 a) technologiju, preelsch wiseem buhwamatneekeem lopā.
 Cepasifstinar turfsius ar žvarigalo buhwaterialu fastahwdalam, išgatawočhanu u. t. t. b) maschinu elementus, preelsch lalejcem un atflehdneekeem; c) buhwahžibū preelsch muhrneekeem, remescheem, galdeenekeem un lalejcem; d) linearfihmeschanu, lopā ar wajadfigeem paſſaidrojumeeem par geometriju, projekciju mahžibū un perspektivi, peemeheroat pec peemehearem isj buhwahžibas; e) brihvrotu fihmeschanu pehz paraugeem un modekeem; f) modeleschanu preelsch muhrneekeem un podneefkeem; g) grahmatischeschanu, zil tahtu ta preelsch amatneekeem nepeezeeſchama, ſaweenotu ar aitrahdi-
 jumeem isj korespondenzen un weſtelu teſſbam. — Kurſu
 dalibneekeem nau nepeezeeſchami wajadfigs buht R. L. beedribas beedreem, lat ari nepilngadigeem buhtu eespehz-
 jams kurſus apmellet. Kurſt atrodas R. L. beedribas iluhs-
 neežibas Nodafas preelschnežibas pahrija.

Preefsch elektriskeem tramwajeem Pahra-
daugawa teel eerihlots pa dseisu tiitu elektrista spehla wa-
ditais labelis. Spehls pa scho labelu tilts wadits us Pah-
raaugawu tai gabijumā, sad pontonu tilts buhs isnaemts.

R. W.

Nigas seena un ahbolina tirkus schoruden teek peeteeloschi apgahdats, bet labu, no leetus nemaitau seenu waj ahbolian mas reds us tirkus, jo jaur leetaino wojsaru wiss palizis peleks, lopu baroschanai ne wifai derigs. Labz, no leetus nemaitats ahres plawu un upju lihtschu seens, laari ahbolinsch, tagad matša 550—600 sap. birlawā, bet la tagad redsams, labam seenam un ahbolinam schoseem buhs wehl augstakas zenas, nela pagahjusčā seemā, jo ta us tirkus drihs ween peetrubels. No leetus maitats seens schimibrihscham palehts. Rudsjau salmi, garfuhti, lihds 300 sap. birlaws.

Miga schoruden mallas dauds wairak eewed, nesà jitus
gadus, jaur to art zenas semlas. Mallu eewed ar kugischeme
na Rinas inbras lichtscha. Kursiemes un Ridsemes veelraastem,

pa Daugavu no augšcas ar laivam un pa Leelupi ari wed
ar laivam un tad pa Daugavu us Rigu; pa dselzekeem māsat
tagad mallu eesuhta Rīga. Zahdu behru, alfsčnu un preešchu
mallu, kura pagabjuščus gadus mālsāja 26—28 rubli lubilāf
schoruden war dabuht pirkł par 20—23 rubleem, egļu un ap
šču malka dabujama sahlot no 17 rubleem lubilāf. Ari
buhwju un istabas leetu loki schimbrischam Rīga lehtali,
nēla pagabjuščus gadus.

Tahlatku pilsehtu schihdu reklamam newar
ustizetees. Laiitralstos beeschi ween fludina Warschawas
schihdi, ta no wineem war dabuht lehtus un toti labus jaun-
selta labatas pullstens, ta ari daschadas rotas leetas, un jo-
las wairak us reisi pastelle, tad wehl dabu lihds dahwanai.
Na, us to wisu palaischootees, ari scho rindinu rakstiteis pa-
stelleja pa pastu weenu jaunselta labatas pullsteni, kuru ari
dabuha pret sinamu samaku Strihveru stozija, het leetojo
israhdijs, ta jaunselta labatas pullstens leetschanai never,
jo eeschana nepareisa un spodree lopfeli drisks valika dseltan-
peleti. Rigā eebrauzis usmelleju lahdū pullstenu weikalu un
apjautajos par mineteem jaunselta labatas pullsteneem. Tur-
man rahdijs lahdus pullstens no Schweižijas labalām pull-
stenu fabrikam un pēsoltja par labi lehtaku zenu. Par la-
nu klausīties us Mosjus dehlu reklamam, sad waram dabuhi
pee fareem tautas braukiem labatu prezī par iahda pašchū
malku?

If Rīgas daschadās dsīhwes. Neisprotami sa
wads atgadijums notika 17. oktobri ap pulstien 11 valarā.
Pa dīselsstiltu gahja divi wiħreeſchi itin omulgi farunoda-
mees. Te peepēši wihi apstāhjās un ar joni par margam
eelebzā Daugavā, ussauldam i "aifeet"! Weens no teem
tuhlin nogrima, bet vris břichtinu turejōs us uhdens, tomeiħi
glahbšchanas wiħi newaredams fasnēegħt, ari nosliħla. Par
dīhwaino atgadijumu ussafha ismellejčana. — Nepatiħkams
panahlums atgadijies diweem bleħscheem us Terbatas eelas
pagħijschā nedelā, tur tee walara meħġinajha lahdam dīsel-
leelu tigrotajam weħlalā nolaupit naudu. Negeħi tigrotajam
atpräfħam naudu, fahlfuschi to peekaut, bet tas tomeħr pa-
spehjis palaiß walā no keħdes turpat weħlalā efsor fu
funi, kusch tad abus bleħsħus ta' salahpijis, ja netiż ween
peefistais weħlalnekk, bet ari abi laupitaji aifgħadati us sim-
niżu. — **Sirdsapfinas pamosħanäs** yeħi dasħeem gadeem.
Lahds A. N., kusch tagad dīsbio Maßlawa, 1894. għad-
deenedams Rīga, Peterburgas "Newas" deegu fabrikas lan-
tori, ijsafidis no darbiweschha Alberta Prima galda lahdites
285 rbi. Niżomās turetais A. N. tisa faukts teesas preekħi,
bet peerahdiżmu truħluma deħi attaifnōts. Yeħi tam wiñi
aifgħajis us Maßlawu dīshwot un tur saħrtiġi dīshwojot tapis-
turig. Tagħad, ja wiñi pats rakka iſsażżejjies, sirdsapfinas
možiż, fuha 260 rublijs Rīgas-Walmeeras meertesfnejha
sapulzei, lai nodou naudu yeħi pederuma, jo wiñi, A. N.,
efot gan saħħidibu isdarijiet. Rīgas 1. eeżirkha meertes-
nekk leetu jau wedi sħarrtib. — Schinns deenās diwi jaunji
zilweli isħommajiħi sejwiċċi frakyp poliżju. Weens no teem

notehrejis no mahies fanemto naudu, tad sagreesis fanu mehteli un eestreambasis gihmi, lai tizetu, la winsch peelaus un aplaupitis. Otris tapat usdewis polijijai, la winam lahdā loti apdīshwotā eelā nolaupitis dahrgs selta pulsens. Is-mellejot israhdijees, la sellis pulsensi noschuhpojis un notrumpojis. Zagab abus knaukas faulshot pee arbildibas. — Deesgan isweizigs fabatas saglis, 16. oktobri, Salamonisla jirka ap pulseni 7 walara, pee galerjas lases Slosas zemenia laiwa usruugam J. Str. bileteti pehrkot, issaga no fabatas pulsensi ar wisu lehdi, lo ihpsachneels nemaj naw manijis un til tad apklehrees, tad gribejis redset, zit stundenis rahda. — Vihtams saglis Abawas eelā, 16. oktobri, pulseni 12 deenā eelausees M. Iga dīshwolli un nosadis drebbes, damu selta pulsensi, apmehram 50 rbi. wehrtibā. Aisdomas tura us lahdu M. rodineelu, kusch no sagschanas ween pahrtelot. — Baur neusmanibu 23 rubki pagalam. Dselszeka fargis L. abi ar seewu aissahjušči 18. oktobri us tirgu eepirktees. Seewa, sinams, naudu turejuše pee sevis un no tirgus ar fugiti us Agenškalneem brauzot nauda wehl bijuse fabata, bet tad Agenškalna basarā eegahjušči lo noplirk un malfat, tad nandas wairs nebijis swahru fabnu fabata, no tucas seeweetem arween issog naudu, ja til labi neapsargā. Nauda, sā redsams, issagta noejet no Agenškalna lugischa, tur armeen noteel drubimeschands.

No alrsemem.

Nobela godalgas.

Peñz neilga laila, 27. novembri (10. dez.) tiks par
otram labgam isdalitas Nobela dibinatās godalgas, latra par
170,000 markam (ap 85,000 rbi.). Schogad tibri lā par
brihnumu waj it wiſi jeesch ilusu par kandidateem, kureem
peekritis trelnēe prozentī no Nobela astlahteeem miljoneem.
Behrn wiſu semju laikraksti strihdejās par personom, kuras
pee godalgu isdalishanas buhtu eewebrojamos; zentās arī
preesch weena waj otra eeguhti lihdijuhibu, bet schogad par
to nelas naw dīrdams, itša ta buhtu lahda neela leetina.
Schi iluseschana gan ijskaidrojama zaur to, ta plaschajās ap-

rindās teesham naw finams, ta schis godalgas tees isdalitas
īlgadus un proti latreib 10. decembri (pebz wēz. lat.
27. nov.), kurā deenā Nobels nomira. Testamenta nosazi-
jumi ir tādi, ka prozenitī fabalami pēcās valas (latra ap-
mehram 85,000 rbi.) un pēcīkāri tam, kas 1) fisiķā,
2) ķimijā un 3) fiziologijā waj medizīnā isda-
rījis visvairīgalo atradumu waj isgudrojumu, 4) kas „idea-
lisma finā“ sazerējis vissevērojama ko literatūfu
darbu un 5) kas darījis visvairāk waj vislabako preelsch
tautu brahības darba waj pastahvošo lara spēku
atzelschanas waj pamatsinachanas, waj ari preelsch meera
longresu iplaktischanas". — Par fisiķislaš un ķimislaš
godalgas pēcīkārhanu spreesch Sweedru Sinatru Alade-
mija, par medizīnistu godalgu — Karolinislaš Institūts
Stokholma, par literatūru Stokholmas Akademiju un par
meera godalgu no Norwegijas Stortinga eewebleti pēcī wihti.
Pee godalgu pēcīkārhanas tautiba neteik eeweherota. Kas
grib sazenstees, tam wajaga tilt preelschā līttam (pascham
kandidatam uš to naw teesiba), uš to ir teesiba pascham 1000

personam paſaule, wiſeem uniwerſtatu profesoreem, akademiju lozeſteem, labam ſlaitam ſinatniſlu ſabedribu, iſweenam liſumdeveju ſapulzes logeſſim u. t. i. Bet pee tam naw ja- doma, la godalga tiſs peeschlirka tam, kurſch no wiſwair- leem liſts preelſchā, jo galeja iſſakliſchana peelriht augſch- minetām eestahdem, kuras pebz ſtatuteem naw ſaiſtitas pee preelſchliſumeem. Saprotams ari tapebz, la tagad wehl ne- mas naw ſinams, lam ſhogad peespreedis godalgas, bet par- wiaw zeenigām personam gan war teilt ſahdu wahrdū.

Behrn godalgu par fisi l'u dabuja profesors Röntgens un schogad us to buhtu teesibas zeret gan Marfo-niam par fawu besdrahts telegrafa isgudrojumu. Us wiau ari tritis wiisleelatais slatis preelschlismu. Gruhtal jau nahlfes atrast ihsto wihru preelsch i m i s l a s un medizini skla s godalgas. It ihpaschi plaschalajam ap-rindam nemaj naw eespebjams nowebrot, lam gan bijuschi wiishwirigalee panahlumi limija, ta par peemehru behrn godalgata limika, Berlines profesora Jakoba want Hoff a wahrds daudseem buhs bijis pawisam nepasifikams. Wairak pasifikams bija jau profesors Behring, tas eeguwa medizinas godalgu par atrastam disterita jahlem. Us jcho godalgu schogad min prof. Robertu Kochu, lordu Listeru un italeeti Battcheliju. Ar literarisko godalgu Sweedru Akademija behrn neeguwa pafaulē nelaahdu peekrischani. Wiseem issikas, ta deesgan mas pasifikamais fran-jusis, litrisks Sullijs-Prüdhoms nebija pirmais, tas skla s godalgas zeenigs. Schogad pirmā weetā tilschot eewehroti Lews Tolstois, polis Sjenewitschs, Björnsterne Björnfsons un Emils Solā; no wahzeem liesti ari preelschā Gerhardts Hauptmans un Heinrichs Frenfens, "Jörna Uhla" autors. Solā tagad miris un wiinam godalgu wairas newar peeschirk. Doma-jams, ta Björnsonam tagad wiisleelatas zeribas, jo godalgu peespreedejeem tatschu newar buht weenaldfigi, ta Nobelu premiju eeguhst ari lahds flandinawetis un bes tam Björnfsons 8. dezembrī swines fawu 70. dīsimstamo deenu. — Wis-gruhtasti peespreechamo godalgu schogad dabuhs baroneete Berta fon Suttner. Winai neween leeli nopolni meera kustibā, bet ari wina ta bija, kura Alfredu Nobelu eintereseja 1892. g. par meeru kustibu un winu pamudinaja dibinat godalgu, par kuru tas ar winu farastijas wehl ihji preelsch fawas nahwes. Baroneete jau behrn buhtu dabujuse godalgu, bet Fréd. Pafjjs un Anrijs Dünanis, tureem tas behrn peekrita latram pa pupei, bija jau 80 gadu firmgalwi, ta ta bija jabaidas, ta wini wehlaku godalgas peespreeidumu deel' wai wairas sagaidis. Aci Björnsonam buhtu teesiba us meera premiju, bet winsch ir weens no peezem godalgu spreedejeem, ta ta winam ta newar peekris.

Franzija. Klerikalas Iapās ioti nīnas, ta waldbā apkīlajusē kardinala Però algū tapehž, ta kardinals bīslapu galwenais ustuhditojs. Awijs „Gaulois“ gan zērē, ta tījigeet latoti atīshošināšojs godajamam kardinalam saudejumus, labdi tam zelotēs zaur waldbās warmahābu. — Galejās freisās wadonis, Schoreß, atkal išeizees labā runā par labu ministrijai, pēc kam gan tas pēsīshmejis, ta waldbai nahktos pēnemt valsts deenesīā ari labdus finantschu spezialistus, galejās freisās lojetus, zaur to debates dabuhtu leelaku interesī un daschi wispahtribas labā noderigi līlumi tiltot stipras weizināti.

Wahzija. Gari gari wellas debates ap jauno muitu tarisu. Urweenu skaidrali israhdas, la agrareeschu sihwschanas, tublit us weetas balhot preelsch waldibas projekta, laitam ihees teem par postu. Zo ta tee jo wairak nowilzina laitu. Un jau galejā kreisā sin til ihsweigīgi peelopt obstrutzijs besgaligām runam, la pat i brihwprahrtigeem ar sawu Eischenu Richteru neatleel lo darit. Galejās kreisās 56 lozelti runa pehz rindas un starpās wehl labakee runataji uffstahjas ihpachī. Zahdejadi mas domajams, la reichstags pavismā scho jeemu tils lihds treshai, galigai laſſchanai, pee kuras protams oposizijas partijas wehl ihsti fanemtu wifus sawus ſpehlus. Bet paſtarpm jau nahk wehl dauds zitas ſteidfigas leetas, ſewiſchli budscheta apſpreeschana, kurai ar jateek lihds gada beigam galā. Un tafnī ſhogad oposizijas partijam milsums leetu, kuru deht iās war eefneegt peepraſtumus un turet garas runas. Ta peem. Posenes finantschu direktora Löhninga atzelschanas leeta tiks bes ſchaubam plaschi jo plaschi pahrrunata, tapat Trakenas ūchwizas apſlahkti, la ari daudži saldatu ſpihdsinashanas gadisseeni. Paſchulais ari jauna muitu tarifa „garigais tehws,” gross Posadowiſtis turejis plaschu runu, kura tas waj lubgsčaus luhdīs agrareeschus, lai jau atmēt augstas muitas pagehrejumus un noſtabjas zeefchi us waldibas projekta; wehl tahlasti eet waldiba nekahdi newarot. Ja nu agrareeschu nepeelahpjotees, tad tee wehlak to ruhgti noschehloſchot. 1902. g. buhſhot iſſchkiroschs preelsch wahzu ſemlopibas. Paſelts jau eſot draudoschais pirkſis, las rafſtot leesmu ſihmes us ſeinas — bet agrareeschti to wehl neleekotees manit. — Tildauds nu ſkaidra leeta, la ja agrareeschti nepeelahpjas — un peelahptees „otrā” laſſchanā tee wairs newar, tad teek waj nu weenfahrſchi pagarinati lihdschinejee muitu ſalibgumi, waj warbuht wahzī dahan noſlehot turmāf mehl neisdemīgotus.

Anglija. Anglu karala pahris pahrgājjis dīshwot no Bulinghema pils Londonā us Windsors pili. Sv. Pawila katedrālē Londonā noturets īwinīgs pateizības deevkalpojums par karala išvieseloschanos. Vee deevkalpojuma nehmis dalibū pats karalis; us eelam to wiſur apšķērši milsigi lausču bari, neslatotees us wiſu veħso, leetaino laiku. — Daxšas awisej sinjuščas, ka Tschemberlens nodomajis dīshumā ap-
zelot Deenvidus-Afriku, lai pats pahrlezzinatos par buhtu ap-
stāklaem un, protams, jo waiaż par selta raktuvju stāb-
wolli. Wiſpahr tillad konserwatiwās la liberalas lapas
Tschemberlena fungam schabdu zetōjuma apnemščanos pee-
rehlina jau par fevishku nopolnu. „Daily News“ issasas,
ka Deenvid-Afrītā waldot pilnigas juskas, tapebz Tschember-
lens tur nenonahksjot neweenu aqumirli par agru; nesatiziba
un nemeierb ar anglu waldibu fafneegušči augstu valodapi.
Lapa issala zeribas, la Tschemberlens apzeloschot Deenvid-
Afrītu newis la „dšingi“ (anglu pasaules waras lahortojs),
bet la demokrats, kas nowehrsjot lausču truhfumu. Kon-
serwatiwā awise „Standard“ issasas, ka wiſa Deenvid-

Aſcīas nabolotne atlārashotees no ſcha apzelojuma. Eschem-
berlena zelojums nosībmeshot jauna laikmeta ūbelschanos
anatu waſis pahrvaldīšanas websturi!

Balkanni puščala. Belgradē pāsculais teik nōtrets pirmais serbu schurnalistu longress. Preleščebdetaja amatu usnēhmees lāhds agrals serbu finanšchu ministris, Iwanowitsch. Kongress lotti lobi opmellets, pēdalijuščees neveen pareiztīzīgo serbu schurnalisti, bet arī latolitīzīgo un pat serbu muhamedani (agrolos laikos jau Turzījā nereti weselas fahdschus peenehma Muhameda tīžibū, lai tīkai glābītos no turtu vajāshancam). Schee muhamedani tad leelas tagad atzerejusčees sawas tautības un fāru fentschu). Serbu schurnalistu longressa dalibneeli titušchi wiſt no karaka Aiel-sandra eeluhgti laraka ionākā (pīli) us weesībam. Saneh-muschi weesīs pats karalis un karaleene Draga. — Kābdā longressa sehde serbu awišchneeli schehlojusčees, la austreſchu waldiba leelot Bosnijska serbu awišču eeweschanai zēlā tik dauds ſchlehrschlus, la neefot gandrihs eespehjams tur eewest serbu awīses un grahmatas. Bee tam schahda austreſchu waldibas tībzība ejot preteja wiſpasaules pasta ſabeeedribas noteikumeeem. Tapehz serbu schurnalisti nospreeda greestees ar paſſaidrojumu-luhgumu pēc austreſchu waldibas. Mas gon-tīzams, waj to luhgums lo lihdses, jo latra walīs tatschu sawās eelshejās darischanās mehds rihlootes pilnigi patlaub-wigi. Serbeem jau protams lotti nepatihlami, ja schahdas leetas noteek Bosnijsā: bofnēschī tatschu wiſt serbu tautības. — Iſ Sofijas fino, la Inass Ferdinands preefch daschām deenom lotti filti usnēhmīs wahju Melnās juhreas linijas luga „Therapia“ ūapteini un ūizeerūs; eeluhdsis tos us goda maltīti un turejis runu, kura tas iſteizees, la wehlootes dſchwu tīdznezzības ūatīsmes attībītīchanos ar Wahziju. Us to Inass Ferdinands dabujis no wahzu keisara Wilhelma II. filtu pateizības telegramu. — Novembri Sofija eeravīschotees rumānu karalis Karlis. Daschas awīses domā, la tas no-ſihmejot labu ūatīsmi starp Bulgariju un Rāmaniju, kura bulgareem no leela swara: lihds ūchim taisni rumāni ellsach iſſlaidrojo, la tee marscheschot eelschā Bulgarija, tīlihds la bulgari mehginaſchot pēſawinatees lāhdus turtu walīs apgabalus.

Atenās greeku waldbīa bija lūluse fanemt un eeslodbit labdu bulgaru ahrstu, Dr. Tataratschewu, pret kuru pastahneja aisdomas, taas makedonu komitejas lozellis. Tagad Dr. Tataratschew s palaists, zil finams, tas notizis tapēbz, ta bulgaru waldbīa draudejuše zitadā gadijumā atlaiši is bulgaru walsts deenesta wifus greekus. — Schajās deenās tījis no sultana peenemis audienzē serbu suhtnis Balitsches. Balitsches tot sultanam norahdijis us krislito wajashanam Bez-Serbijā un isslaidrojis, ta ja sultans nespershot schai siač wifus wajadfigos solus, tad apstahli warot palisti toti draudoschi. Sultanam tagad dauds nepatilshani; iszehlusēs masleet sadursme ar angleem deht robeschu nolahrtošanas Jemene, Arabiju. Agrak turki feni eestlatija par weenigeem lungiem Deenwid-Arabiju, angleem peedereja weenigt Adenes pilsehta. Bei preelīc pahris gadeem anglī, eewe hrojot turku nespēhību, issludinajuschi sawu "apsardsibū" par dascheem aypgabaleem, kuru apsardsibū tee tagad iuhlo paplašinot. Angli strupi pagrehrejuschi, lai turki atstabi Habuchabi aypgabalu, zitadi schee nosuhtischtot us tureeni lara syehlu un isswee dischot tulkus ar waru!

Amerika. Presidents Ruswelt's isdroschot brihsumā jaunu „wehstijumu“ longresam, lura tas eeteishot kara spehla un slotes pastiprinaschanu. Amerikai jadabonot tahds kara spehls, ka ta warot buht droschot pret neyaredstetem starpgadijeneem, nejauschibam. Tahlat wehstijumā buhschot no-tahdits us to, ka amerikanu muitu tariss no jauna jaluhlo-dabuht zauri. — Generalprolurors Nolss nodewis presidentam Rusweltiam plaschū peeminas rasslu par Panamas kanala sa-beedribas teesibam un dselszeli, fahlto kanali un daschadom-zitām usfahltām buhwem. Waj Saweenotās Walstis pirls kanali, wehl naw slaidri finams, kaut gan wišlehtak tās tilstu-zauri, ja tās scho kanali pirltu un newis buhwetu gluschi-jaunu, tur wiſt buhwes apstahssi wehl nedroschi — nefinam! — Dsirdoms, ka anglu trona manteneels kopā ar wahzu leisara brahli, princi Heinrichu nahsamā gadā apzeemoschot San-Lut pilsehtā noturamo pasaules iſlahdi. Prinzis Heinrichs tad pee weenas reises art peedalischoes pee leela Fridricha peeminesta atlahschanas Waschingtonā (Fridricha Leela statuju, kā finams, nesen dawhajis amerilaneem wahzu leisars Wilhelms II.). — Is Widuk-Amerikas fino par leelisku Santa Marias wulkana iswehrsumu pee Kestaltenango pilsehtas Gwatemala. Pilsehtas eemichtneeli tā iſbijuschees no pa-slwigā pelnu leetus, ka tee aismulutschi ys Totonisapanu.

Balts is publicas.

Latweeschu bubwstrahdneeki Hamburgā.
Mums peesuhits no Hamburgas Ichahds rafsis:

"Seenijamà redakzija!

Latweeschu preſe parahdijuschaſ daschdaschadas ſinaſ par latweeschu ſtrahdneeleem Hamburgā. Lā ſa ſchis ſinaſ beechi weena otrai preti runā, tad mehs paleeffbas labā greeſchamees pee zeen. redazijas ar lubgumu, neleegt telpas ſeloscheem diweem rafſteem, kas no Baltijas ſtrahdneeleu puſes ſchinis deenās eefneegti Kreewijas konſulatam Hamburgā un no ſureem laſtaji wiſlabati iſpratiſ, lahdz latweeschu ſtrahdneeleu ſtahwolts Hamburgā un ſa ſlatitees uſ

Pirmais ralsts, kas tika eesneelis 20. oktoobri, ir sekoja satura:

Kreewijas konsulatam Hamburgā.

Scha zada mafarās mehnešīng nərahdišās Wicqz. Iats
Apalschā parakstijusches greschas pee Sumē, aucti
zeenits konzula fungē, seloschā leetā:

Sāka gada vājās megnēcībās parahovījās Rīgas iee-
weeschu laikrāstos studinajumi, kuros tika muhneekti un
namdari aizināti uz Hamburgu pētnā. Studinajumos bij
ari apšīmēta agenta-podriktīšķīca adrese: Ernst Voltheim,
Rīga, Stabu iela 28, pēc lura tad mehā arī greefamēs
ar savu darba spēkla peedahvajumu. Ūsi muhsu jautājē-
neem par Hamburgas darba apstākļiem tika mums no mi-
nētā agenta isslaidirot sēlošķīcas: Hamburgā teicot lahda wes-
fela vilcētās daļas vabriņu uz sītu rūpā zaurīto tur sī-

agents attal stabstija, la Hamburgas strahdneeli eftot aif-
zelojuschi us Deenwidus-Ufrisu. Mehs schos issfaidrojumus
newarejam, saptrots, peeteekofchi pahrraudsit, mehs palaida-
mies us agenta latveescha teilschanu. Beedri, turi greefis
pebz finam us Hamburgu pee buhwbeedribas, dabuja atbldi,
la wiss teescham ta, la winas agentis teizot. Preelschilumi
bij paschi glaimigasee. Mumus apsolija brihwu zetu schurp
un atpalsak un pases isbewumu segschau. Ari brihwu dsh-
wollis un fastja rihleem mums tisa var brihwu apsolits.
Algu mumus malsachot no ta azumirksa sahlot, tur mehs
dodamees zeta. Mumus neefot ari so baiditees, ja muhsu
gimenes paleel mumus aissbrauzot mahjās bes libdselleem,
jo mumus aissbraulufcheem Hamburga doschot wajadfigas sumas
lo mahjās suhtit. Scheenees dshwe tila mumus apralstita
wissphidorschalas fraksas. Mumus fazija, la te weens zilwels
warot isilt pat ar 3 marlam nedela u. t. t. Us muhsu
jautajeenu, waj weetejee strahdneeli tik nestreiso, mumus zeeshi
apgalwoja, la ne. Wiss tas darija us muhsu nolehmumu
finamu eespaidu un mehs bijam meerā braukt schurp. Agents
Volsheims eedewa mumus naudu preelsch pases un zeta, un
mehs masos pulzinos dewamees zeta. Iau zeta tapa muhsu
stabwollis schaubigs, jo tikai retam starp mumus bij sahds
grafis libds, bet wairakums bij bes sahdeem libdselleem. Ar
to, lo agents bij eedewis zelam, nepeetisa, la israhdijs,
preelsch zefojuma biletas. Hamburga muhs sagatdija usneb-
meis Holsts ar otru latveeschu agentu Plorinu (Cyril Plorin,
Polier an Baugewerks-Innung „Bauhütte“ zu Hamburg,
la tas us wisitartes nosaujas). Sche muhs noweda us
buhwbeedribas santori. Te tila aisslehgta durwis, at-
nemtas mumus pases, peerakstits,zik mehs panehmuhschi naudas
Riga no agenta un pasneegts sahds papiris wahzu walodā
un pagehrets, lai mehs to parakstot. Mehs, eebaiditi no
Plorina draudeem, la muhs nodoschot polizijas roks un
mehs eetlischot zeetumā, ja mehs usdroschinaschotees ar muhsu
weetejeem beedreem sostinatees un muhsu leetu pahrrunat, un
bes tam neprasdami walodu un buhdami pilnigi freeschā
weetā, ori parakstijamees. Tiskat retos gadijumos tila issla-
droti, las mineta papiri rakstits, wiswairakos gadijumos
mums tikai pebz parakstishanas wina saturu isleiza ihsos, ne-
staidros wahrdos. Israhdijs, la mumus usseeti lalkā jaunti
nosazijumi, turus tikai tad sapratam, tad mumus pee algas
ismalsaschanas sahda weenu dalu atwilts, datu, kura daschos
gadijumos pahrsmebra pat puši no algas. Nowilktas tila
tchis sumas, la tas pebz peelikas algas mafsojumu lopijam
redsam sem wezuma un nespeljibas apdroschinaschanas mafsu
fegas.

(2 лопата.)

Mehs esam beeschi peenahzigas weetās greefsches ar
luhgumu mums isslaidrot, kadeht un lahdam noluhkam schis
naudas sumas teek nowiltas un mehs tilai pehz ilgeem
praschnajumeem esam issinajuschi, la sem apdroschinaschanas
naudu malsas teek nowiltas sumas, kuras agents Bollheims
Riga eedewis preelsch poses un zela. Laħda fina israhbijas,
la nolihgums, la mehs dabunam brishu zelu un brishu
paši neteek eatureis. Tas mums us reisi nostabdija wisai
gruhtos apstahllos. Schee apstahl li tħalli weħi fliftali zaure
to, la mehs esam beeschi peespeesti stahwet bes darba, zaure
lo usneħmejs laujs nolihguma turpinajumu, kusch flan, la
mums tikk bes pahtrauħschanas 3 meħneschus darbs dots.
Ja aix laħdeem nebuħt eemexleem darba nebuħtu, flanejha
nolihgums taħla, tad toomeħt teek samalsats par wiċċu laiku,
kusch mums janlaw. Ari schis nolihgums neteek isplidits,
zaure fo daka no muhsu beedreem eetkūschi neyanfam stah
wolki. Buħdami bes darba un bes libħolleem, tee ir gandriħi
peespeesti ubagħot. No d'sħiwolka tos israidija, ta la weenam
no muhsu beedreem wajadseja wahrda yilnā fina pahrgulet
divas naktis schogħiex. Istillschani scheem beedreem nedod
wairak, ka 50 feningus deenā un dascheem pat to masju
atraui. Agenti ir tikk ismanig, pat ari no schim naudam,
tas teek dotas bes darba stahwoscheem, sawu dalu panem.
Mums ir leegeneeli, kas war apleezinat, la no lantors
preelsch 8 beedreem eedotām 20 markam, kantis tilai 50 fe
nigus sanxmis. No mahjam rakkha mums muhsu familijas
un luħbi pehz naudas, bet mums raw nela so suħbit un ja
ir bijuschi gadjeeni, sur nauda tilu se aissuhha, tad ta ir
bijuse patapinata. Ja laħda ari rakħiżi mahjä, la te ejot
deesgan labi, tad tas notiżiż zaure weltigu lauñeschħanu un
weħiesħanu apmeerinat mahjinekkus. Tagħad atkal no mums
pagejt konfida nodosħanas 9 marlas no zilwela. Par d'sħi
wolli mums jamalsu un pee tam dħargi. Bahetla ir flifta
un nepeeteelosha. Ir bijuschi ari gadjeeni, sur mums par
pusdeenu, kura malsu 50 feningus, tizzis nonemis no agenti
2½ marlas. Mums karu Miex ja te nostabbiha 10 stundas

3½ markas. Viens jažīja viņa, ta te pāriņvīgi 10 jundus deenā strahdajot, tagad te strahdā tīsai 8½ stundas, zaur lo muhsu pētīja saīstīnata. Negribam Juhs, Ionsula lungš, apgrubtinat ūkumeeem par muhsu behdam, gribam tīsai wehl pēcīshmet, ka šo festīenu, 18. olt. (i. st.) atbal 27 personas atlāistas un tāhds līstens draud mums wiseem, us lo aizrahds sharp zītu ori agenta Plorina wahrdi 14. oktobrī weesnīzā „Concordia”, la atlaidischt laisam wehl waitak, pec kām us jautājēnu, kas tad buhs ar mums, tas atbildeja: „ta naw mana dala” . . . Muhsu dīshwe te teek weenmehr ne-panesfamaka. Beetejee strahdneeli muhs wajā us latru soli, tee met leetas uhdēni, saimo muhs u. t. t., ta la strahdat ar teem us weenas buhwes mehs newaram ne domat. Šahfumā mehs strahdājam tīsai ar faweeem tautēscheem topā, bet tagad muhs fadala masos pulzinos un issuhta us daschadām buhwem, ta la mehs tagad pilnigi Hamburgas strahdneelu warā, kuri, lā jau aistrabdijsām, ar mums leelas zeremonijas netaisa. Tas ori saprotams un jašaubas, waj mums teesības labaku apeeshanos no wiāu puses fogaidit. Mehs tagad pilnigi saprotam, tāhds ūkhwossi mehs wiāus, kas zīnīas par laba-leem apstahleem, nostahdijschi zaur fawu atnahfshānu. Mehs tadeht labprahbt aiseetum. Mehs esam materiali un ieessīki bes tāhda atbalsta un faturejuma un mehs te nepalīstu ne deenu, ja mums tīstu dota eespehja aissbraukt . . .” Beigūs rāsta esneedseji luhs līstens konfusa lungu spert solus, la agentu darbiba Baltijā tīstu aptureta, lai neesestītu wehl waitak iausku nelaimē. Atīeezotēs us fawām ūkhumā teesībam tee luhs, la tīstu gābdats par wiāu stingru ispildišchanu. Rākis parakstīts no 74 Baltijas strahdneeleem.

(j. st.) tika konsulatam eesneegts otrs, feloscha fatura raljis:

Wing quastreenibat foncula fungam.

Suhsu quastreeniba

Gewehejot to, la wiſt nolhguma folijumi lausti,
mehs daram Jums finamu, la sem tahdeem apstahlsteem
mehs ilgal wairs Hamburgā palikt newaram un mehs
greeschamees pee Jums ar lubgumu spert solus, la mums
bes laweschanas tiltu famalsats par wiſu falihguma laitu
un la libds ar to mums tiltu iſmalsata ari nauda jekam
atyalat.

Hamburg, 21. oktober 1902. g.

(Parakshī wiśu wahrdā).

Walaar 27. otoobra wajadseja leetai nahit islihgfschanas teesas preefschä, bet usnebmeiji pehdejä brihdä atsažijas. Gesnee- dsam to tadehkamatneeku teesai (Gewerbegericht).

Latweeschu muhrneelu un namdaru wahrda iswehlestā
rihjibas komisija : E. Banera, J. Petersons, A. Nagela.

F. Bar
J.
Hamburg, 28. Oktober

J. Snikers, Eugens Kiefels.
Kiefer.

obri

Teesleetu nodala.

No medibu sagla par slepkawu. 21. aprili 1902. g. ap pullsten 7 wakarā Pinku muischias meschā semneeks Peters Strasdiņš noschahwa mejscharga Legsdina kalpu, Wafitunaju un gruhti eewainoja pašču Legsdinu. Tas bija notizis schahdos apstahlos. Minetā deenā un stundā Johans Legsdinš ar sawu kalpu Wafitunasu eegahja meschā waltet mescha saglus un paslehpās kruhmos. Drihsī peh tam tuvojā plawā eejahja ar diweem frēgeem Peters Strajdinš, kuru Legsdinš pasina par mescha sagli. Atstahjis ūrgus plawā Strasdiņš eegahja meschā un aisslehpās aij koleem. Rahdas minutes wehlak Legsdinš ußwilpa sawam kalspam un tad abi tuvojas Strasdinam. Tas, ißsfirdis winu tu rošchanos eefauzās: „Ko juhs mellejat, sagt?“ Par atbildi Legsdinš no kruhmeem ißlihdamis usprāfija Strasdinam: „Waj teno ir plinte?“ Strajdinš atbildeja: „ir gan“ un iñuhža klojumā, iredams plinti rokā. Wehl bija tif gaischs, ka Legsdinš pasina Strasdiņu un pehdejam ari wajadseja pasīht Legsdinu, kuram bija galvā formas zepure. Legsdinam no preeksnežibas bij usdots kīlat mescha saglus un tapehz tas tuvojas Strasdinam, lai atnemtu tam plinti. Winam cepakalus gahia kalps Wafitunas, turedamees kreisos sahnos. Te Strasdiņš peelika plinti pee pleza un mehrkedams ißschahwa diwas reises us Legsdinu un Wafitunasu. Pehz schahweena Wafitunas tublin nokrita jemē un ari Legsdinš jutās eewainojs. Ißschahvis plinti Strasdiņš atstahja eewainotos un abtri ween pašuda no mescha. Legsdinš devās us mahju, lai suhiti zilwelus valihgā Wafitunasam, bei tad tee atnahža us meschu, tad Wafitunas jau bija pagalam. Kad Strasdinam prāfija, kapehz tas noschahvis Wafitunasu, tas atbildeja, ka neesot neka noschahvis. Tapat winsch leedsās uradnīka preekschā un tikai tad, kad uradnīks weda winu us pagasta mahju, tas zelā aissmās var wainigu un ißskaidrojās schahdi. Winsch fastapis meschā diwus zilwelus, kuri us wina waizajumu, to tem wajagot, atbildejušči, ka īchee gribot kautko nosagt un taifūjuschees tam usbrukt. Nodomadams, ka tee ūrgu sagli, winsch atwehsees ar plinti, pee tam ta gluschi nejauschī sprahguse walā. Pehz tam winsch kahpis ūrgā un laidis us mahju. Blinte walā sprahguse tikai weenu reisi. Scho īsteilumu apgahja labda īeeveete L. Weiland, kura bij atradusēs mescha turumā, kad Strasdiņš schahwa, un bija dīsiedejuſe newis weenu ween, bet diwus schahweenus. Ußschlehrschot Wafitunasa līķi, Rīgas aprinka ahrsīs Wisenbergi atrada noschoutā mesħas wairakas rehtes, kuras bija zehluschas no rupijam skrotiem, ar kahdām meħħijs firnas schaut. Weena skrots bij ißskrejusē zaute aknam un sarnam un oīra, zaute aknam ißskrejusē, bij alħitutes pret mugurkaulu un pahrsinu aortu, galwenako dīħħi, kuras eewainoschana latrā finā ir nahwiga. Legsdinš bija kreisā pleza faschauts un tas noguleja flimmiżā diwus meħħeschus; wina kreisā roka bij palikus darba nespējiga. Pee atbildibas faults, Strasdiņš neatsmās par wainigu un ißskaidrojās schahdi. 21. aprila wakarā winsch aisswedis us plawu diwus ūrgus, nemdams līħds plinti, la to weennehħbarijs, lai aissargatos pret ūrgu sagteem, no lukeem winsch koli baidijs. Meschā winsch ißsfirdis ißchabeschamu un kruhmos eraudsījīs diwus zilwelus, kuras tumjās deħl nepasinijs. Tee teikuschi, ka gribot sagt un taifūjuschees tam usbrukt. Nodomadams, ka tee ūrgu sagli, winsch loti ißbijees un uswiljīs plintei gaili, turedams to qatawu us schauschanu. Te plinte nejauschī sprahguse walā un schahweens lehris abus usbruejus; mehrkejjs winsch netizis. Pirmas īsmekleschanas lailā Strasdiņš eesneedja luhgumrakstu īsmekleschanas īeeħesim, kura tas luħda no pratinat J. Schahlu, kresch warot leezinat, ka Legsdinš tam teižis, ka īchis fatwehris Strasdina plinti, gribedams to atnemt un tad plinte pate no servis sprahguse walā. Schahls to neapstiprinaja un brihnijas ween, ka Strasdiņš warot prasit no wina tahdas leezibas. Us wijsu scho īsteilumu pamata Peters Strasdiņš, 46 g. weżs, tika apfuħdsets us soda likumu ustawā 1454. p. 9. un 1454. p. par epreessch nodomau sleplawibū un meħġinajumu ißdarit slepkawibū, par ko sods noteikts no 15 līħds 20 g. fatorgas. Pee teesas apfuħdsetais joprojamat neatsmās par wainigu winam usktautā noseggumā un ißskaidrojās tapat ka pirmā īsmekleschanā, ka īchis ißbijees no usbruejēem un ka plinte pate no servis sprahguse walā; mehrkejjs winsch netizis un plinte wairak ka weenrejjs walā nespahguse. Legsdinš turpretim apgalwoja, ka Strasdiņš, kad wini tam tuvojuschees, lai atnemtu plinti, peelizis plinti pee pleza un mehrkedams ißschahvis diwas reises us wineem. Tapat leezineeze L. Weiland no leezinajaja, ka īchis dīsiedejuſe diwus schahweenus meschā, kas lila schaubitees par Strasdina īsteilumu pateefibū, ka plinte pate no servis sprahguse. Strasdiņš jau diwas reises bija sodits par ne-attantu medischanan un pehdejais spreediums wehl nebija ißpildits. Legsdinš bija zehlis pret Strasdiņu zinwiluhdsibū par 1000 rubleem, prasidams tos la atħiħsibū par faschauto roku. Teesa aissna Peteri Strasdīnu par wainigu tikai par usbruejumā ißdaritu sleplawibū un nojspreeda tann tħetnejn għadu fatorgas. Līħds ar to no wina p-eedsenama Legsdina prasba.

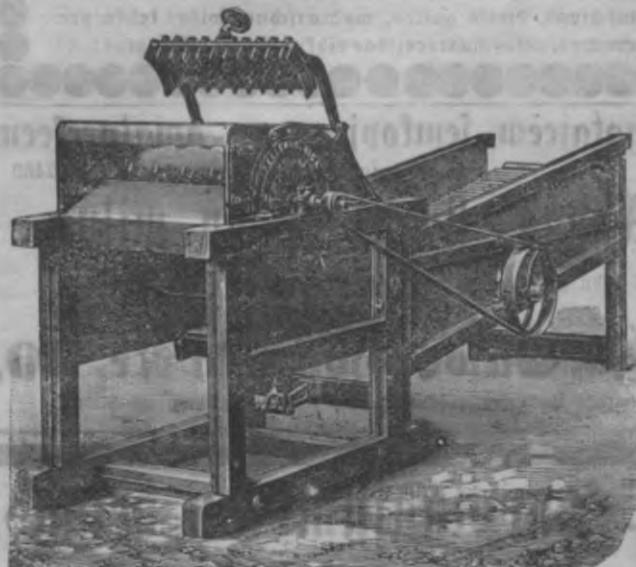

Ed. Zehders, Riga.

Semkopības mašīnu un laukaimniecības rīku tirhjums.
Karta eelā Nr. 11, pretim Tūluma-Zelgavas dzelzceļam,
peedahvā

Kulmašinas,

ar roku dzēnamas un tāhdas, ar ghepeli dzēnamas vrečībā 2, 4, 6,
8 un vairāk sāgēm ar tūrlahti veiderīgiem **ghepeliem**, vijas
mašīnas pēc jaunās un labās konstrukcijas iš vislabākā materiala,

wisn us galwoſchann.

Tāhlaki: višadus arklus, seklas, aparāns, ezelcas, seklamas
mašīnas, seena grābēklus, labības tīrības mašīnas,
hēselības mašīnas, peenā separatorus u. t.

Lokomobiles un tāika kulmašinas,
jaunās konstrukcijas,

no angļu fabrikas Nich. Garret u. Sons, no 3, 4, 5, 6, 8 un
10 sāgēm sāgēm.

Jaunakos un višabakos
peenā separatorus

„Planet“ un „Zenith“.

Webstūri adrese: Ed. Zehder Riga. 1022/3

No 1864. gada pastāvīgā

Rīgas gumijas pretschu fabrika

J. W. Mündel,

Peedahvā wairumā un mašīnā

labakās

par
lehtakā m
zenam.

Godalgotā ar sāta medali Rīgas
Jubilejas iestādē 1901. g.

Nolikta:

Kungu un Petera
bašnizas eeln. stuhri.

G1713

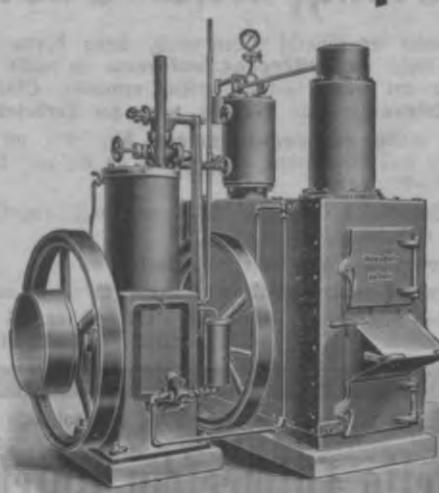
Visus bušwarkāsumu
peederumus,

lā arī pārveetojamās kaltas dzelss
taupības plihtes,
jaur lām eetaupa 50% dedzināmā materiala,
noderīgas wasarnīzam, muīšam, restoraneem
un weesnīzam, peedahvā

J. Redlichā

angļu magazīna, Rīga.

Friedrich's jaunakais tāika taupības motors

ir atsītis lā
labakās motors
vrečībā masakām rūpneezīoas
estādēm:

lā modernēzībam, laukaimniezī-
bam, elektroas ar gaijmočanas
eetāsem, atslēdzīzam, galdneelu
darbnīzam u. t. t.

Pilnīgi drošakās, slusakās,
weenadakās un lehtakās
dsīshchanas spēkls.

Kurināt var ar satru kurinamo
materialu, lā oglem, suhdu,
maltas atkritumēm, stādam, ahd
minu stādam u. t. t.

Turināshana apmēram 15 min.

— Apkalpošana sākum darbs. —

Bežs zenam preprājams.

Weetneks: Laukaimnieku sābeedriba

„Baſchpalihdsiba“,

Rīga, Valm. eelā Nr. 2.

M1823

Nupat išnahku!

Manā drukatawā, burtu leeturē un foto-kimigrafijā Rīga, pēc Petera bašnizas, un
manā grahmatu pārdotawā („Deenas Lapa“ ekspedīzijā), Stahnu eelā Nr. 13, lā ari vijs
zitās grahmatu pārdotawās dabujama

Widsemes wezā un jaunā

Laiķa grahmatā
1903. gadam.

Saturs: 1) Rabditājs, zīl gadu pagājušchi no eewehrojameem atgādījumeem.
2) Kalendara ūhmu iestādījums. 3) Planetes. 4) Kalendarijs. 5) Par tībetām gads
lahtam. 6) Par saules un mehnesha ayutušoschānu 1903. g. 7) Laiķa iestādījums. 8) Pareisījigo Kalendars. 9) Schibdu kalendars. 10) Lopu grūšnības un putnu pārēshanas
kalendars. 11) Kreevu kēlāra Nams. 12) Korespondēziju peenemīchana un iestādījums
Rīgas gubernas pasta kantori. 13) Laiķe par pasta suhījumiem ar
pehzmāku. 14) Suhtījumi par lūrem sānehmejam jamāksā. 15) Naudas pārvešanā pa
pašu un telegrāfu. 16) Naudas wehctspāzīnu un tāspondēzies iestādījums. 17) Par
pašu ar un bež wehribās pārvešanā. 18) Par
pašu ar un bež wehribās pārvešanā. 19) Pasta trāhītās. 20) Schtempelnodotti.
21) Telegrafa māksa. 22) Virgi Widsemē. 23) Nedēļas virgi. 24) Widsemes linu virgi.
25) Kurjemes linu virgi. 26) Virgi Kurjeme un Leishos. 27) Meerteeneschū kameras Rīga.
28) Rīgas Valsmēcas aprīkni. 29) Bežsu-Waltas meerteeneschū kameras (Bežs). 30) Meer
teeneschū kameras. 31) Krepostnodata (pili). 32) Semneku Wirssteiū pārēshneeksi. —
33) Dābīja joglis, stahīs ar bildem. 34) Krišjānis starp ieglihtoteem, humoresta.
35) Galdīna danzīnaschāna. 36) Auglu eetāīschāna. 37) Schis tas par barību. 38) Rab
ditājs par firmām, kuru flūdinājumi atrodas šāda Laiķa grahmatā. — Sludinājumi.

Māksā neesēcta 100 eksemplari 5 rbt., eesēcta 10 lap. eksemplars.

Ernsts Plates.

Latvianā māšīm un valosipēdu weīfāls.

Vilnīga galwoſchana. • • • Lehtakās zenam. • • • Pascha darbnīza.

Nedsenatees

pehž lehtēm un nefur nederigeem pulstīneem, kuras
ijslūdina dažādi Warichawas iegotaji, bet pāstelējāt no
muħħu leelmoštamās flawenos fungu pulstīneem
„Prima“ ar weenu lāpeli no melna lodiņata tehrauda,
remontoari (uiweltām bež atslēgas), ar sāta wapeni
pārēzībā pāstelētāja monogramās ar krahīnu lehī
un breloku,

Wiss tikai par 5 rbt. 75 kap.

(ar pārvešanā). Tohdi pat damu pulstīni par

75 l. dāhrgati.

Luhdsam pārleezīnates, lā pulstīni „Prima“ — ihste
Gentes pulstīni un ar lāvū traħschrumu, mechanīzmu ijslūgumu un
eeewehrojami pareiso gaitu nestāhu pāsat dāhrgēem pulstīneem.
Rakstīzs galwojums par pareiso gaitu u. 6 gadeem. Teif ijslūhtīt u.
mitmi noreguleti u. pehzmāku un bel eemāfas. Subtījumi u. noliktais
reħħina. Abreż: **Товарищество „Бостонъ“ въ Бар-**
ваштъ. Premija: Tee, kuri pastelle 2 vultīstīni u. reissi, dabū bež
māksā 56. proves gredzens ar almenti PS. Warichawas un ziu
pālētu ūtīmu atsevišķee lāponi tiek preti nemti un aprehlinati par 1 rbt.
(uz katu pulstīni 1 lāponi).

Drukats pēc grahmatu drukataja un burtu leħjeja Ernsta Plates Rīga, pēc Petera bašnizas.

Sche Elaht „Literarijskais Peelikums“

Godalgota:
Rīgas jubilejas iestādē 1901. gadā
bronia medals.
Beħswaines ģenitivis, iestādē 1902. g.
L. godalga.
Rūjenes jubilejas iestādē 1902. g.
L. godalga
Londones starptautiskā iestādē 1902.
sāta medals

E. Seidman
schnitu ūhmeschana,
schuhšchanas, rokdarbu
un faimneezības
skola,
Rīga, Terbatas eelā 7.

Jauni ūhneethschā ūhmeschana
wihos arobos, lā schnitu ūhmeschana,
schuhšchanā, wihos ūhmeschana, rok-
darbos, spodrēleschana, ūmītā
tītīschana un faimneezība ūhne
mehneschā 1. un 15. deenā.
Tuvalas finas pāsneidi personīgi
jeb jaunā ūhneethschā pēc 7 lap. pāsim.
M1161 Skolas pārēshneeksi.

L. Rosenthals,
Rīga, Grehzneku eelā Nr. 18,
peedahvā leelā is-
wehle par loti meh-
renam zenam
fabatas
pulkstīenus

māstīos sāta un
sudraba māstīos.
Teħrauna, nīkela,
dublē-sāta pulstī-
ens sātā art.

seenas un modina-
taū ūhmeschana pa-
reisīnostētūs ūhne-
mātī galwoſchā.
Bie tam:
Invelus, sāta un sudraba prezēs,
gliħiā iestādījumā,
alfenīja prezēs,
eelsch-un aħremiū ūhmeschana, lā ari
alpaku ūhmeschana. Ghadha prela
peederumus no Berndorfā metala
pārēzībā ūhmeschana Artur Kump.

Nonemot wairak u. reissi ap-
reħħeb kreatu rabatu. Iſla-
bunus īċar u. galwoſchā.
Bastelējumus pa pastu ipiida oħri
u apjungi. M1540

R. Lorch & beedr.
Rīga,
Kungu eelā Nr. 22,
Goħżeरegħa nomi.
Baltijas fabrikatu
nolikta
dabujami
wihdas sortes
andekli,
linu un patlu džiġi
par fabrikas zenam
pee

K. Lorch & beedr.
Rīga
Wahnu Amatn. beedr.

Allumana teatra personals.

Sweħtdeen, 27. oktobr 1902. g.
Rīgas Latv. teatra waroru lomu
teħloħħas. Jullijs Wahra -
Saldrit kien wees ūhmeschana.
Ar ja dalai jaunām dekor-
zjoni u kostimeem.

Renore.

Beħdu luga ar dseħħa schānu 5 nob.
Latv. no R. Jaunzemja, mūsika
no Ģeorgi Eberweina.

Bež ūtħaddes:

Familijas wakars ar

deju.

Zenās varastas.
Biletes ēpreček baboras
Th. Grejja kā magazīna, Katof
eelā Nr. 40.

Alħatalas finas programas.
Għażiex pīssi. 7 waħda.
Direkzijs.